

**IZVJEŠĆE
O STANJU U GOSPODARSTVU VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE U 2016.GODINI**

Virovitica, studeni 2017.

I. UVODNE NAPOMENE

Izrada Izvješća o stanju u gospodarstvu Virovitičko-podravске županije planirana je Programom rada Županijske skupštine za 2017. godinu. Ono je radeno na temelju podataka nadležnih državnih institucija, ustanova, zavoda i agencija kao i tijela na razini županije kao jedinice područne (regionalne) samouprave te sadržajno čini prikaz stanja u gospodarstvu Županije.

Prema Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi županije su jedinice područne samouprave čije e područje predstavlja prirodnu, povijesnu, prometnu, gospodarsku, društvenu i samoupravnu cjelinu, a ustrojava se radi obavljanja poslova od područnoga (regionalnog) interesa.

U svom samoupravnom djelokrugu županija obavlja poslove od područnoga (regionalnog) značaja, a osobito poslove koji se odnose na:

- obrazovanje,
- zdravstvo,
- prostorno i urbanističko planiranje,
- gospodarski razvoj,
- promet i prometnu infrastrukturu,
- održavanje javnih cesta,
- planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova,
- izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola, drugih akata vezanih uz gradnju te provedbu dokumenata prostornog uređenja za područje županije izvan područja velikoga grada,
- te ostale poslove sukladno posebnim zakonima.

Posebnim zakonima kojima se uređuju pojedine djelatnosti iz nadležnosti županija odredit će se poslovi čije je obavljanje županija dužna organizirati te poslovi koje županija može obavljati.

Veliki gradovi koji imaju više od 35.000 stanovnika i gradovi sjedišta županija, pored poslova određenih Zakonom svom području mogu obavljati i poslove iz djelokruga županije.

Iz ovakvog određenja nadležnosti županija razvidno je da županije nemaju nekog većeg utjecaja na gospodarska kretanja, niti da raspolažu mjerama ekonomske politike koje su u nadležnosti centralne države, no to ne znači da pitanje gospodarstva nije u fokusu interesa svih čimbenika političkog i javnog života.

Dapače, stanje gospodarstva neke sredine u bitnome utječe na stanje ukupnog društvenog razvoja, posebno onih djelatnosti koje su od interesa za građane, njihov standard i kvalitetu život, ali i pokazatelj konkurentnosti neke sredine prema drugim regijama u zemlji ali i van nje.

Izvješće je konceptualno podijeljeno na tri cjeline:

- osnovni pokazatelji stanja u usporedbi Županije u RH
- pokazatelji stanja u gospodarstvu u 2016. temeljeno na Izvješću FINE
- neki osnovni podaci o socio – ekonomskim obilježjima Županije.

I. OSNOVNI POKAZATELJI

VIROVITIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Za sagledavanje stanja u gospodarstvu županije valja o položaju Županije unutar Republike Hrvatske te druge Županije prema relevantnim raspoloživim podacima iz službenih izvora pri čemu se posebno ističu podatci Državnog zavoda za statistiku, Hrvatske gospodarske komore, Hrvatske obrtničke komore i sl. Valja se pri tome osvrnuti i na pokazatelje na državnoj razini o čemu svjedoče analiza „Demografski scenariji i migracije“ Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu kao stručna podloga za izradu Strategije prostornog razvoja RH koja u svojim **Zaključnim konstatacijama** o stanju i prognozama za RH iznosi:

□ Demografsku sliku Hrvatske u posljednjih 15 godina karakteriziraju: pad ukupnog broja stanovnika, neprekidna prirodna depopulacija odnosno veći broj umrlih nego živorođenih, pojačano starenje

stanovništva te disbalansi u dobnoj strukturi stanovništva, kontinuirano povećanje očekivanog trajanja života pri rođenju i pozitivni saldo neto migracija s inozemstvom, koje je ipak od 2009. godine poprimilo negativni predznak.

□ Brzinu i tempo starenja kao i produljenje životnog vijeka u Hrvatskoj oslikava i podatak da se od 2001. do 2014. gotovo udvostručio broj „najstarijih starih“ (80 i više godina), i to s 98.802 na 189.923 stanovnika.

□ Uspoređujući osnovne demografske pokazatelje sa ostalim zemljama Europske Unije, Hrvatska u periodu 2008. - 2012. ima negativni prirodni priraštaj, negativni saldo neto migracija i pad ukupnog broja stanovnika. Štoviše, spada u grupu od svega pet zemalja u EU koje su u tom periodu zabilježile i prirodni pad i negativni saldo migracija.

□ Poremećena dobna struktura (uslijed djelovanja dugoročno niskog fertiliteta i iseljavanja populacije u reproduktivnoj dobi) razlog je zašto niti eventualni umjereni porast fertiliteta neće zaustaviti daljnji pad broja stanovnika u Hrvatskoj u narednih nekoliko desetljeća.

□ Prema većini demografskih pokazatelja starenja stanovništvo Hrvatske spada među 10-15 demografski najstarijih nacija na svijetu.

□ Na regionalnoj razini, u tri hrvatske županije već je sada udio starijih (65+) prešao brojku od 20% (Ličko-senjskoj, Karlovačkoj i Šibensko-kninskoj županiji). Najmanji udio starije populacije u ukupnoj imaju Međimurska, Zagrebačka i Splitsko-dalmatinska županija.

□ Najmanji udio djece mlađe od 15 godina u ukupnom stanovništvu imaju Primorsko-goranska, Istarska i Karlovačka županija. Razlog za to nalazimo u nižim stopa fertiliteta, ali i natprosječno visokom trajanju života u tim županijama. Najveći udio djece u ukupnoj populaciji imaju Brodsko-Posavska i Vukovarsko-srijemska što je rezultat viših stopa fertiliteta i nižeg očekivanog trajanja života u njima.

□ Indeks starenja, odnosno omjer starijih (65+) i mladih (0-14) jedan je najboljih indikatora starenja jer je najosjetljiviji na razlike ili promjene u dobnoj strukturi neke populacije. Kolika je brzina starenja u Hrvatskoj pokazuje i podatak da je u pretposljednem popisu stanovništva 2001. većina županija, njih 14, imalo više mladih nego starijih u ukupnoj populaciji. Samo jedno desetljeće poslije, 2011. godine jedino su Zagrebačka i Međimurska županija imale manje starijih od mladih u populaciji. S druge strane, za 50 i više posto starijih od mladih u svojoj populaciji imale su Primorsko-goranska, Šibensko-kninska, Karlovačka te posebno Ličko-senjska županija gdje ta razlika iznosi više od 80%.

□ Stanovništvo Hrvatske se smanjuje i proces depopulacije je zahvatio mnoge regionalne i lokalne prostorne jedinice. Zajedničko djelovanje niskog fertiliteta, iskrivljene dobne strukture i iseljavanja mladih u reproduktivnoj dobi dovelo je do početka procesa izumiranja mnogih područja Hrvatske.

□ Od 1998. do kraja 2013. u sedam županija je zbroj salda prirodnog priraštaja i neto migracija pozitivan, a riječ o svim županijama uz jadransku obalu izuzev Primorsko-goranske županije, te Gradu Zagrebu i Zagrebačkoj županiji. Gledajući relativno, najveći porast broja stanovnika, za više od 10% ukupne populacije imali su Zagrebačka i Zadarska županija.

□ U većini županija ipak se od 1998. godine smanjio broj stanovnika. Depopulacijom su posebno pogođene one županije kod kojih je prirodni prirast negativan već duži niz godina. Ukupnom depopulacijom najviše su pogođene županije koje su ekonomski najnerazvijenije, i one su izgubile više od 10% populacije iz 1998. Riječ je o Ličko-senjskoj, Sisačko-moslavačkoj, Karlovačkoj, Bjelovarsko-bilogorskoj i Virovitičko-podravskoj županiji.

□ Natalitet u Hrvatskoj je danas i u posljednjih nekoliko desetljeća toliko nizak da je bez imigracije smanjenje broja stanovnika neizbježno. Riječ je o tzv. zamjenskoj migraciji kako bi se nadoknadili i ublažili depopulacija i starenje, te nadomjestila izgubljena radna snaga.

□ U većem broju županija migracije imaju veći učinak na broj i strukture stanovništva nego razlika broja živorođenih i umrlih. To pokazuje i službena statistika Državnog zavoda za statistiku o saldu

ukupnih migracija. Tako je u Hrvatskoj od 1998. do 2013. negativni prirodni prirast gotovo nadoknađen pozitivnim neto migracijama. Deset županija i Grad Zagreb imali su u promatranom periodu pozitivni saldo ukupnih migracija. Posebno su u tome prednjačile Zagrebačka i Zadarska županija, u kojima su pozitivne neto migracije činile gotovo 15% ukupne populacije iz 1998. godine. Istovremeno, negativnim saldonom ukupnih migracija, Vukovarsko-srijemska i Požeško-slavonska županija izgubile su na taj način oko 5% svojega stanovništva iz početnog razdoblja. Zagrebačka, Istarska i Šibensko-kninska županija, unatoč prirodnom padu, nisu doživjeli ukupni pad populacije upravo zahvaljujući migraciji.

□ Zone rasta populacije u nekim županijama Hrvatske uglavnom su potaknute migracijama, što će u budućnosti još više doći do izražaja, posebno ako u njima bude ostvaren porast broja stanovnika.

□ Migracijske zalihe u Hrvatskoj gledane kao udio doseljenog stanovništva u županiju (iz neke druge županije ili inozemstva) su umjerene i iznose 30,5%. Natprosječan udio doseljenih bilježimo u Gradu Zagrebu (46,7%) i Zagrebačkoj županiji (40,8%), dok najniži udio doseljenih u svojoj populaciji imaju Međimurska (12,9%), Krapinsko-zagorska (13,7%) i Varaždinska (14,8%) županija.

□ Sa oko 20% visoko obrazovane populacije u dobi od 25 do 64 godine prema Popisu 2011. Hrvatska zaostaje za ekvivalentnim prosjekom Europske unije koji iznosi oko 27%. Više od polovice hrvatskih županija ima manje od 15% populacije u toj dobi sa tercijskim stupnjem obrazovanja, a **najniži udio ima Virovitičko-podravska županija (10,4%)**. Istovremeno, samo četiri županije imaju natprosječan udio visokoobrazovanih od nacionalnog prosjeka, gdje uz Primorsko-goransku (24,2%), Dubrovačko-neretvansku (23,8%) i Splitsko-dalmatinsku (22,5%) županiju, jedino Grad Zagreb značajnije odskaka, i sa 35% populacije prelazi prosjek Europske unije.

□ Što se tiče udjela zaposlenih u ukupnoj populaciji prema Popisu iz 2011. županije na sjeverozapadu i zapadu Hrvatske bilježe veći udio posebno Grad Zagreb (47,8%), Istarska (46%) i Zagrebačka (45,8%) županija. S druge strane, u Brodsko-posavskoj i Vukovarsko-srijemskoj županiji je zaposleno manje od trećine ukupnog stanovništva.

□ Manji broj djece u kućanstvu i porast broja samačkih kućanstava, posebice u starijoj životnoj dobi, doveli su do toga da je prosječan broj članova u privatnim kućanstvima u Hrvatskoj prema Popisu iz 2011. manji od tri, **točnije 2,8**. Unatoč tome Hrvatska je prema tom pokazatelju pri samom vrhu u EU. Unutar Hrvatske, najveći prosječni broj članova u kućanstvu imaju županije u sjeverozapadnom dijelu zemlje, Međimurska (3,21), Krapinsko-zagorska (3,13), Varaždinska (3,12) i Zagrebačka (3,11) županija. Istovremeno, najmanji broj članova u kućanstvu nalazimo u Primorsko-goranskoj (2,51), Ličko-senjskoj (2,56) županiji i Gradu Zagrebu (2,57).

Prema statističkim podacima Virovitičko-podravska županija po površini je na **14.**, a po broju stanovnika na **19.** mjestu u RH.

Virovitičko-podravska županija prema Popisu 2011. g. ima ukupno **84.836** stanovnika u **188** naselja te **29.622** domaćinstava sa prosječno **2,86** članova kućanstva.

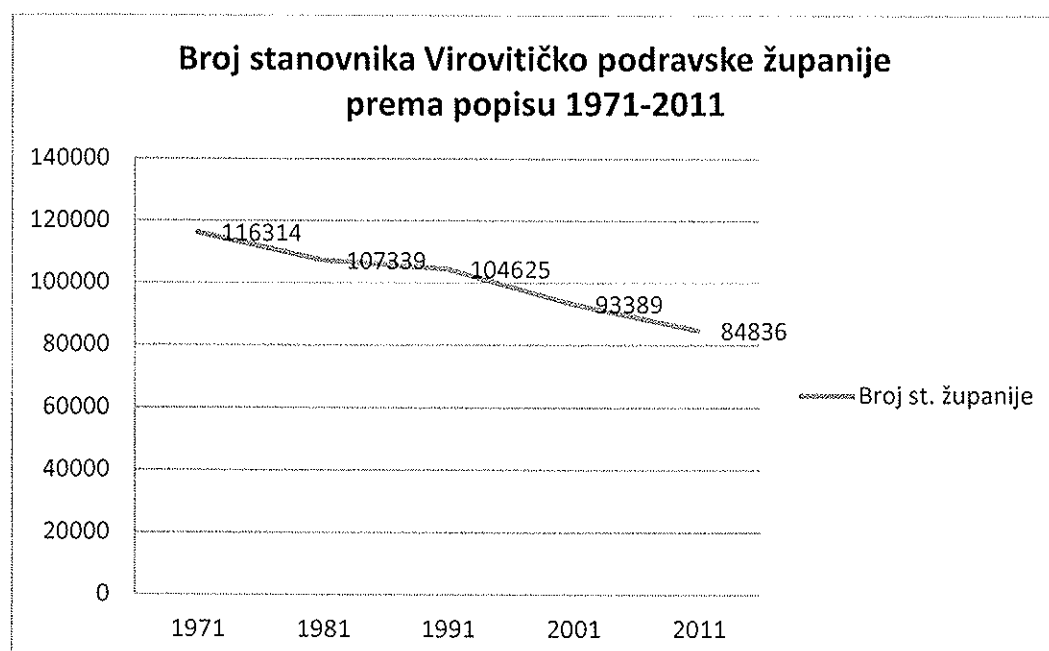
A) OPĆI I DEMOGRAFSKI POKAZATELJI

Tablica 1. Opći podaci

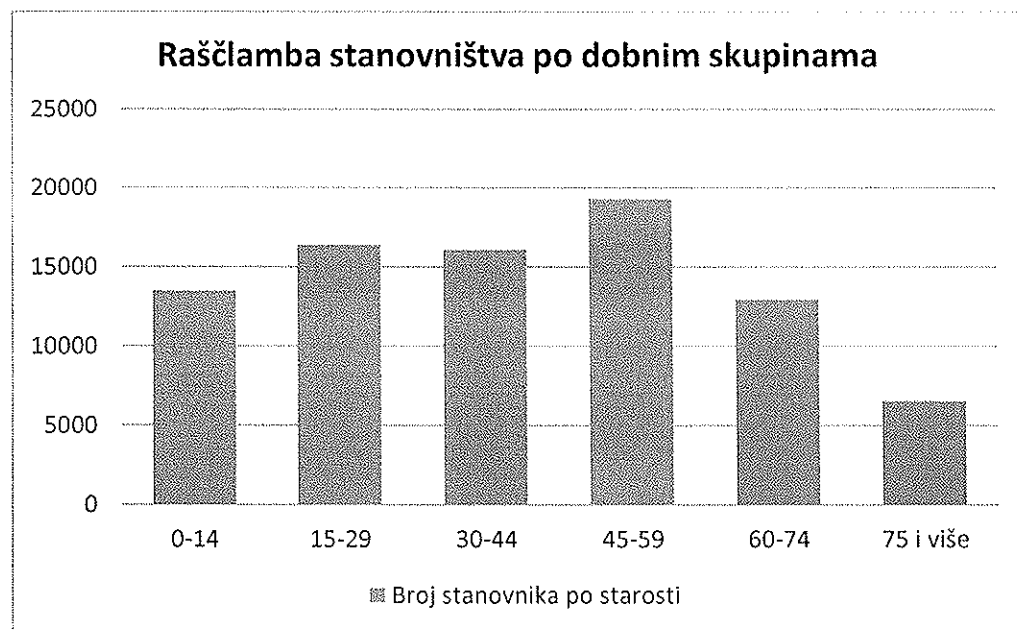
	Površina u km ²	Rang	Broj stanovnika	Rang	Broj stanovnika na km ²
REPUBLIKA HRVATSKA	56.594		4.284.889		75,7
Grad Zagreb	641	21	790.017	1	1.235
Zagrebačka	3.060	8	317.606	3	103,8
Krapinsko- zagorska	1.229	19	132.892	12	108,1

Varaždinska	1.262	18	175.951	8	139,4
Koprivničko-križevačka	1.748	17	115.584	16	66,1
Međimurska	729	20	113.804	17	156,1
Bjelovarsko-bilogorska	2.640	11	119.764	15	45,4
Virovitičko-podravska	2.024	14	84.836	19	41,9
Požeško-slavonska	1.823	15	78.034	20	42,8
Brodsko-posavska	2.030	13	158.575	11	78,1
Osječko-baranjska	4.155	4	305.032	4	73,4
Vukovarsko-srijemska	2.454	12	179.521	7	73,2
Karlovačka	3.626	6	128.899	13	35,3
Sisačko-moslavačka	4.468	3	172.439	9	38,6
Primorsko-goranska	3.588	7	296.195	5	82,6
Ličko-senjska	5.353	1	50.927	21	9,5
Zadarska	3.646	5	170.017	10	46,6
Šibensko-kninska	2.984	9	109.375	18	36,7
Splitsko-dalmatinska	4.540	2	454.798	2	100,2
Istarska	2.813	10	208.055	6	74,0
Dubrovačko-neretvanska	1.781	16	122.568	14	68,8

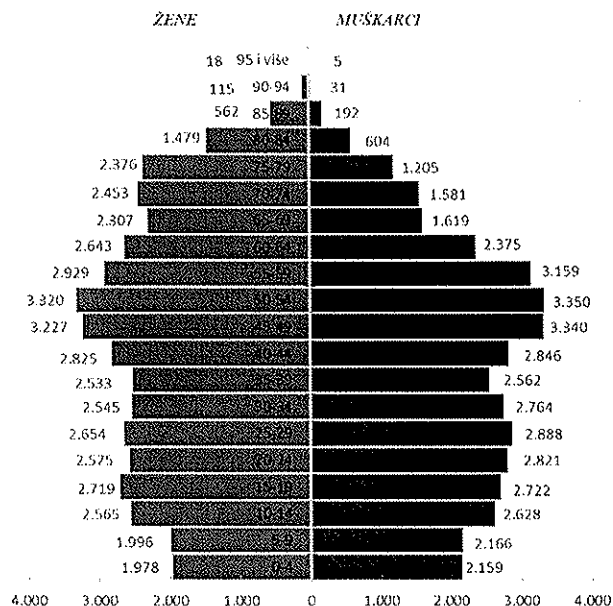
Izvor: Županije – razvojna raznolikost i gospodarski potencijali izdanje HGK srpanj 2017.

Kako je vidljivo iz gornjeg prikaza broj stanovnika županije u neprestanom je opadanju te se očekuje da će se taj trend nastaviti i dalje, a nepovoljna demografska slika Županije ogleda se i u podacima o starosnoj strukturi stanovništva.

Slika 1. Stanovništvo Virovitičko-podravске županije po dobi i spolu 2011.godine

Prosječna starost stanovništva na temelju popisa iz 2011.godine Virovitičko-podravске županije iznosi 41,2 godine, a u Republici Hrvatskoj 41,7 god.

Postotni udio osoba starijih od 60 i više godina u odnosu na broj osoba starih od 0-19 godina (indeks starenja) iznosio je 103,3% (RH 115%). Postotni udio osoba starih 60 i više godina u Županiji u ukupnom stanovništvu (koeficijent starosti) iznosio je 23,1% (RH 24,1%).

U Virovitičko-podravskoj županiji živi **19.565** osoba koje su u dobnoj skupini 60 i više godina.

Predviđanja o kretanju broj stanovnika do 2030. prema već spomenutoj analizi Ekonomskog instituta iz Zagreb na razini Hrvatske, a posebno Virovitičko-podravske županije imaju izrazito negativni predznak i pokazuje jaku depopulaciju, što kao opći demografski pokazatelj ima nesagledive posljedice na ukupan razvoj Županije.

Tablica 3. Opći demografski podaci - Virovitičko-podravska županija

Godina	Živorodeni	Umrli	Prirodni prirast	Vitalni indeks	Sklopljeni brakovi	Razvedeni brakovi
1998.	1104	1323	-219	83,67	507	77
1999.	1040	1335	-295	77,9	506	65
2000.	925	1255	-330	73,70	480	83
2001.	867	1226	-359	70,70	496	101
2002.	867	1238	-371	70,60	505	74
2003.	843	1273	-430	66,20	461	82
2004.	846	1218	-372	69,46	491	99
2005.	910	1268	-358	71,80	453	71
2006.	816	1202	-386	67,88	435	82
2007.	848	1264	-416	67,08	477	110
2008.	860	1273	-413	67,56	483	96
2009.	867	1244	-377	69,69	440	117
2010.	860	1245	-385	69,08	429	114
2011.	816	1246	-430	65,49	402	93
2012.	794	1184	-390	67,06	429	119
2013.	790	1172	-382	67,4	394	121
2014.	737	1145	-408	64,4	411	127
2015.	693	1133	-440	61,2	412	122
2016.	686	1109	-423	61,9	434	123

Tablica 4. : Procjena ukupnog broja stanovnika sredinom godine

GODINA	REPUBLIKA HRVATSKA	VIROVITIČKO- PODRAVSKA ŽUPANIJA
2001.	4299642	91973
2002.	4302174	91376
2003.	4303399	90985
2004.	4304600	89993
2005.	4310145	89440
2006.	4311159	88679
2007.	4310217	87856
2008.	4309705	87196
2009.	4305181	86522
2010.	4295427	85443
2011.	4280622	84621
2012.	4267558	83820
2013.	4255689	83029

2014.	4238389	82162
2015.	4203604	80610
2016.	4174349	79111

Izvor: statistički podatci DZS

Tablica 5. Prirodno kretanje stanovnika u 2015. godini po općinama i gradovima

OPĆINA – GRAD	Rođeni	umrli	Prirodni prirast	Vitalni indeks	Sklopljeni brakovi	Razvedeni brakovi
VIROVITICA	198	236	-38	83,9	99	40
ORAHOVICA	108	164	-56	79,0	62	21
SLATINA	49	62	-13	65,9	21	11
CRNAC	11	21	-10	52,4	3	-
ČAČINCI	23	41	-18	56,1	14	-
ČAĐAVICA	13	42	-29	31,0	12	1
GRADINA	20	63	-43	31,7	17	1
LUKAČ	24	61	-37	39,3	15	5
MIKLEUŠ	12	14	-2	85,7	12	3
NOVA BUKOVICA	10	31	-21	32,3	11	2
PITOMAČA	84	117	-33	71,8	48	17
SOPJE	19	38	-19	50,0	13	3
SUHOPOLJE	43	113	-70	38,1	34	8
ŠPIŠIĆ BUKOVICA	26	74	-48	35,1	17	8
VOĆIN	37	24	13	154,2	15	-
ZDENCI	16	32	-16	50,0	19	3
Virovitičko-podravska županija	693	1.133	- 440	61,2	412	122

Izvor: podaci DZS

Tablica 6. Procjene stanovništva po županijama 2013. – 2030.

Ime županije	Broj stanovnika			Indeks promjene 2013.=100		
	2013.	2020.	2030.	2013.	2020.	2030.
Grad Zagreb	794.101	809.681	814.706	100	102	103
Zadarska	171.380	172.610	172.130	100	101	100
Splitsko-dalmatinska	454.867	454.893	450.490	100	100	99
Istarska	207.608	208.243	204.955	100	100	99
Zagrebačka	318.702	317.499	311.666	100	100	98
Dubrovačko-neretvanska	122.461	120.471	116.185	100	98	95
Međimurska	113.545	111.128	106.392	100	98	94
Primorsko-goranska	295.067	287.647	271.511	100	97	92
Koprivničko-križevačka	114.580	110.728	104.607	100	97	91
Varaždinska	174.854	167.984	156.842	100	96	90
Krapinsko-zagorska	131.392	125.078	115.613	100	95	88
Osječko-baranjska	301.961	285.494	259.708	100	95	86
Požeško-slavonska	76.168	71.141	64.352	100	93	84
Virovitičko-podravska	83.437	77.613	69.370	100	93	83

Ličko-senjska	49.505	45.706	40.961	100	92	83
Šibensko-kninska	106.910	98.838	87.180	100	92	82
Brodsko-posavska	156.681	144.581	127.027	100	92	81
Bjelovarsko-bilogorska	117.508	108.003	94.792	100	92	81
Karlovačka	126.299	115.248	99.090	100	91	78
Vukovarsko-srijemska	176.885	160.389	136.083	100	91	77
Sisačko-moslavačka	168.229	146.123	114.467	100	87	68

Izvor : Demografski scenarij i migracije -EI Zagreb 2014.

Tablica 7. Strukturni demografski indikatori stanovništva Hrvatske, projekcija za 1.1.2030., po županijama

Ime županije	0-14 (%)	65+ (%)	80+ (%)	Indeks starenja
Primorsko-goranska	10,8	29,2	7,7	269,8
Sisačko-moslavačka	11,2	29,2	7,3	261,8
Karlovačka	11,4	28,6	6,8	250,2
Istarska	11,5	28,0	7,1	243,9
Šibensko-kninska	12,7	29,6	8,5	232,7
Ličko-senjska	13,1	26,9	7,3	205,4
Varaždinska	12,3	23,8	5,4	193,0
Republika Hrvatska	13,1	25,0	6,2	191,4
Osječko-baranjska	13,3	24,5	5,2	184,7
Grad Zagreb	13,0	23,7	6,3	182,6
Bjelovarsko-bilogorska	14,0	25,3	5,5	180,7
Splitsko-dalmatinska	13,6	24,5	6,3	180,4
Zadarska	14,1	25,4	7,4	180,2
Krapinsko-zagorska	12,9	23,1	4,9	179,1
Vukovarsko-srijemska	13,7	24,2	5,4	176,4
Zagrebačka	13,3	23,3	5,3	175,2
Dubrovačko-neretvanska	14,5	25,2	6,8	174,2
Koprivničko-križevačka	14,1	23,9	5,4	169,3
Virovitičko-podravska	14,2	23,9	5,0	168,4
Brodsko-posavska	15,0	24,2	5,8	161,6
Požeško-slavonska	14,7	23,4	5,2	159,2
Međimurska	14,6	22,8	5,1	156,0

Izvor : Demografski scenarij i migracije -EI Zagreb 2014.

Tablica 8. Pokazatelji sastava stanovništva Virovitičko-podravske županije prema dobi 2011. godine

Virovitičko-podravska županija	Udjeli velikih dobnih skupina (%)			Indeks starosti
	0-14	15-64	65+	
Orahovica	14,9	69,2	16,0	107,6

Slatina	15,8	68,3	15,9	100,1
Virovitica	15,4	69,0	15,6	101,0
Crnac	15,2	61,4	23,4	154,3
Čačinci	14,1	66,8	19,1	134,9
Čadavica	15,3	61,9	22,8	149,2
Gradina	16,6	64,4	18,9	113,6
Lukač	15,0	66,1	18,9	125,6
Mikleuš	17,3	66,2	16,5	95,7
Nova Bukovica	15,0	63,9	21,1	141,1
Pitomača	17,0	67,6	15,4	90,8
Sopje	14,3	64,5	21,3	148,9
Suhopolje	14,2	64,5	21,3	149,6
Špišić Bukovica	16,7	65,2	18,1	108,4
Voćin	26,3	62,3	11,4	43,3
Zdenci	15,9	65,7	18,4	115,5
Ukupno	15,9	67,0	17,2	107,8

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011.g.: stanovništvo prema spolu i starosti

po naseljima, <http://www.dzs.hr/>

B) GOSPODARSKI POKAZATELJI PO ŽUPANIJAMA

Podaci o gospodarskoj snazi županija sadržani u publikaciji Hrvatske gospodarske komore „Županije – raznolikost i gospodarski potencijali“, svjedoče o postojanju velikih razlika između hrvatskih županija po nizu ekonomskih pokazatelja.

Tablica 9. Bruto domaći proizvod za RH u tekućim cijenama i po županijama; BDP po stanovniku

RH/županije	2008. BDP u tek. cijenama	2014. BDP u tek. cijenama	Stopa 2014./2008.u %	2008. BDP po stanovniku	2014. BDP po stanovniku	Stopa 2014./2008- u %
REPUBLIKA HRVATSKA	347.685.002	328.109.379	- 5,6	80.653	77.456	- 4,0
Grad Zagreb	111.041.765	109.098.168	- 1,8	141.756	136.640	- 3,6
Zagrebačka	19.458.139	19.169.563	- 1,5	61.927	60.229	- 2,7
Krapinsko-zagorska	7.070.088	6.489.203	-8,2	52.606	49.906	- 5,1
Varaždinska	11.916.147	1.175.354	-6,2	67.195	64.458	- 4,1
Koprivničko-križevačka	8.049.434	7.419.987	-7,8	68.593	65.342	- 4,7
Međimurska	7.539.679	7.493.343	-0,6	66.255	66.271	0,0
Bjelovarsko-	7.027.915	7.178.567	- 12,1	57.212	53.502	- 6,5

bilogorska						
Virovitičko-podravska	4.522.831	3.540.223	-21,7	51.846	43.145	- 16,8
Požeško-slavonska	4.016.308	3.332.090	-17,0	50.023	44.458	- 11,1
Brodsko-posavska	7.540.911	6.647.578	- 11,8	46.664	43.191	- 7,4
Osječko-baranjska	20.697.689	18.303.414	-11,6	66.903	62.380	- 8,3
Vukovarsko-srijemska	9.243.619	7.783.581	- 15,8	50.264	44.993	- 8,3
Karlovačka	8.040.041	7.213.174	-10,3	60.598	58.213	- 10,5
Sisačko-moslavačka	10.331.352	9.256.966	-10,4	57.708	56.529	- 3,9
Primorsko-goranska	28.945.151	28.123.012	- 2,8	97.245	95.743	- 1,5
Ličko-senjska	3.581.605	2.898.250	- 19,1	67.601	59.680	- 11,7
Zadarska	11.785.750	10.713.581	- 9,1	70.233	62.540	- 11,0
Šibensko-kninska	6.779.187	6.490.366	- 4,3	60.711	61.561	1,4
Splitsko-dalmatinska	29.770.842	27.084.058	- 9,0	65.540	59.573	- 9,1
istarska	20.577.258	20.200.702	- 1,8	99.119	97.083	- 2,1
Dubrovačko-neretvanska	9.749.291	9.498.300	- 2,6	80.200	77.652	- 3,2

Izvor: Županije – razvojna raznolikost i gospodarski potencijali, izdanje HGK 2017.

Kako je vidljivo iz gore prikazanih podataka prema BDP- u po glavi stanovnika Grad Zagreb ima 3,2 puta veći BDP od Virovitičko-podravске županije koji je u odnosu na 2008. godinu smanjen za više od 16% što je najveći pad među svim hrvatskim županijama.

Promatrano po ovom pokazatelju u odnosu na zemlje i regije EU jedino Grad Zagreb ima BDP iznad prosjeka EU dok su sve ostale županije ispod tog prosjeka, a najlošije rangirane županije su četiri slavonske županije koje se nalaze na samo 33% prosjeka EU. Tako se prema podacima navedenim u istraživanju HGK od 1.342 regije u EU Virovitičko-podravska županija nalazi na 1.311 mjestu po BDP-u.

Tablica 10. Podaci o tržištu rada - osiguranici HZMO: prosjek godine i broj nezaposlenih : prosjek godine

RH/županije	2008. osiguranici HZMO	2016. Osiguranici HZMO	2008.- 2016.	2008. Broj nezaposlenih	2016. Broj nezaposlenih	2008.- 2016-
REPUBLIKA HRVATSKA	1.613.055	1.460.389	- 152.666	236.741	241.860	5.119
Grad Zagreb	457.586	434.160	- 41.126	26.584	32.810	6.226
Zagrebačka	77.686	73.202	- 4.485	9.814	12.495	2.681
Krapinsko-zagorska	37.141	35.802	- 1.338	4.053	5.168	1.115
Varaždinska	66.977	62.300	- 4.677	6.822	5.771	- 1.051
Koprivničko-križevačka	41.104	33.335	- 7.769	5.799	4.944	- 855
Međimurska	42.296	39.627	- 2.670	5.051	4.665	- 386

Bjelovarsko-bilogorska	37.644	29.875	- 7.769	10.316	9.448	- 867
Virovitičko-podravska	24.398	19.640	- 4.938	7.729	8.146	417
Požeško-slavonska	20.931	18.504	- 2.427	4.669	4.411	- 258
Brodsko – posavska	42.477	35.869	- 6.608	12.797	10.591	- 2.206
Osječko-baranjska	98.164	84.091	- 14.072	25.633	28.062	2.429
Vukovarsko-srijemska	46.671	39.616	- 7.055	16.380	14.351	- 2029
Karlovačka	38.869	34.000	- 4.869	10.815	7.872	- 2.943
Sisačko-moslavačka	46.770	37.958	- 8.812	15.392	16.051	2.188
Primorsko-goranska	126.282	111.719	- 14.563	12.911	12.888	- 23
Ličko-senjska	14.678	14.475	- 203	2.998	3.148	150
Zadarska	51.260	50.960	- 301	9.410	6.965	- 2.445
Šibensko-kninska	31.088	30.104	- 984	6.570	6.571	1
Splitsko dalmatinska	156.906	146.778	- 10.128	31.562	35.383	3.821
istarska	91.741	85.262	- 6.479	5.325	5.404	79
Dubrovačko-neretvanska	44.391	43.293	- 1.098	6.112	6.717	605

Izvor: Županije – razvojna raznolikost i gospodarski potencijali, izdanje HGK 2017.

Tablica 11. : stope registrirane nezaposlenosti : stanje 31. ožujka u %

	2008.	2016.	2016-2008.u post.bodovima
REPUBLIKA HRVATSKA	14,3	16,9	2,6
Grad Zagreb	6,2	8,2	2,0
Zagrebačka	10,6	15,1	4,5
Krapinsko- zagorska	9,6	14,6	5,0
Varaždinska	9,8	9,5	- 0,3
Koprivničko-križevačka	14,0	16,7	2,7
Međimurska	11,6	12,1	0,5
Bjelovarsko-bilogorska	23,1	27,5	4,4
Virovitičko-podravska	25,8	32,7	6,9
Požeško-slavonska	19,4	22,8	3,4
Brodsko –posavska	24,7	27,1	2,4
Osječko-baranjska	22,0	28,8	6,8
Vukovarsko-srijemska	27,5	29,7	2,2
Karlovačka	21,8	21,2	- 0,6
Sisačko-moslavačka	24,9	32,3	7,4
Primorsko-goranska	10,8	13,0	2,2
Ličko-senjska	18,8	22,3	3,5
Zadarska	17,7	16,0	- 1,7

Šibensko-kninska	19,6	22,5	2,9
Splitsko dalmatinska	19,1	24,1	5,0
istarska	6,7	8,4	1,7
Dubrovačko-neretvanska	15,3	18,3	3,0

Izvor: Županije – razvojna raznolikost i gospodarski potencijali, izdanje HGK 2017.

U 2016.godinu u Županiji je registrirano 7.807 nezaposlenih od čega se 4.319 odnosi na žene i 3.488 na muškarce.

Za ilustraciju daje se prikaz stopa nezaposlenih u % po županijama za razdoblje siječanj – prosinac 2016. prema podacima HGK ŽK Virovitica iz publikacije „Karakteristike gospodarstva Virovitičko-podravске županije u 2016.“

Tablica 12: stope nezaposlenih u % po županijama u 2016.

RH-županije	Broj zaposlenih	Broj nezaposlenih	Aktivno stanovništvo	Stop nezaposlenosti
REPUBLIKA HRVATSKA	1.433.847	236.617	1.670.4670	14,16
Grad Zagreb	435.864	30.307	466.171	6,50
Zagrebačka	73.567	11.058	84.625	13,07
Krapinsko-zagorska	35.976	4.526	40.502	11,17
Varaždinska	62.323	5.063	63.386	7,51
Koprivničko-križevačka	32.901	4.456	37.357	11,93
Međimurska	39.583	4.254	43.837	9,70
Bjelovarsko-bilogorska	29.342	9.090	38.432	23,65
Virovitičko-podravska	19.216	7.807	27.023	28,89
Požeško-slavonska	18.410	4.275	22.685	18,85
Brodsko-posavska	35.802	10.102	45.904	22,01
Osječko-baranjska	83.321	27.272	110.593	24,66
Vukovarsko-srijemska	38.890	14.206	53.096	26,75
Karlovačka	33.866	7.316	41.182	17,76
Sisačko-moslavačka	37.358	15.553	52.911	29,39
Primorsko-goranska	107.481	12.517	119.998	10,43
Ličko-senjska	13.359	3.262	16.621	19,63
Zadarska	48.317	7.691	56.008	13,73
Šibensko-kninska	28.125	7.210	35.335	20,40
Splitsko dalmatinska	139.769	37.003	176.772	20,93
Istarska	80.385	6.014	86.399	6,96

Dubrovačko-neretvanska	39.992	7.623	47.615	16,01
------------------------	--------	-------	--------	-------

Izvor: HGK ŽK Virovitica –Karakteristike gospodarstva Virovitičko-podravske županije u 2016.godini.

Tablica 13: prosječna mjesečna neto plaća u pravnim osobama u HRK sa stanjem 31. ožujka

	2008.	2015.	Stopa rasta 2015/2008 u %
REPUBLIKA HRVATSKA	5.161	5.650	9,5
Grad Zagreb	6.040	6.622	9,7
Zagrebačka	4.960	5.492	10,7
Krapinsko-zagorska	4.411	4.887	10,8
Varaždinska	4.292	4.545	5,9
Koprivničko-križevačka	4.635	5.190	12,0
Međimurska	4.133	4.652	12,6
Bjelovarsko-bilogorska	4.421	4.720	6,8
Virovitičko-podravska	4.267	4.667	9,4
Požeško-slavonska	4.457	4.875	9,4
Brodsko-posavska	4.464	4.964	11,2
Osječko-baranjska	4.600	5.166	12,3
Vukovarsko-srijemska	4.501	4.908	9,0
Karlovačka	4.876	5.244	7,5
Sisačko-moslavačka	4.857	5.173	6,5
Primorsko-goranska	5.193	5.620	8,2
Ličko-senjska	4.777	5.114	7,1
Zadarska	4.996	5.330	6,7
Šibensko-kninska	4.889	5.198	6,3
Splitsko-dalmatinska	4.947	5.270	6,5
istarska	5.106	5.608	9,8
Dubrovačko-neretvanska	5.055	5.628	11,3

Izvor: Županije – razvojna raznolikost i gospodarski potencijali, izdanje HGK 2017.

Prosječna mjesečna bruto plaća u 2016. u RH iznosila je 7.831 kunu, a u VPŽ 6.233 kune, dok je prosječna neto plaća za istu godinu na razini RH iznosila 5.838 kuna, a a u VPŽ 4.815 kuna.

Tablica 14. : Pokazatelji siromaštva

	Stopa siromaštva u %.	Stopa rizika od siromaštva u %
REPUBLIKA HRVATSKA	17,1	19,2
Grad Zagreb	5,9	9,8
Zagrebačka	10,9	16,7
Krapinsko-zagorska	17,6	18,8
Varaždinska	23,7	17,1
Koprivničko-križevačka	16,7	20,3
Međimurska	15,0	20,8
Bjelovarsko-bilogorska	31,4	20,0
Virovitičko-podravska	30,8	33,4
Požeško-slavonska	32,5	26,5
Brodsko-posavska	33,9	35,9
Osječko-baranjska	24,9	28,0
Vukovarsko-srijemska	32,3	31,9
Karlovačka	34,3	23,2
Sisačko-moslavačka	31,3	23,7
Primorsko-goranska	9,1	11,9
Ličko-senjska	11,8	19,8
Zadarska	10,1	25,2
Šibensko-kninska	14,1	24,7
Splitsko-dalmatinska	16,9	19,5
istarska	10,2	11,9
Dubrovačko-neretvanska	11,0	14,5

Izvor: Županije – razvojna raznolikost i gospodarski potencijali, izdanje HGK 2017.

Uočavajući postojanje razlika u razvijenosti hrvatskih regija temeljem Zakona o regionalnom razvoju Odlukom o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (NN RH br. 158/13.) jedinice područne (regionalne) samouprave razvrstavaju se prema indeksu razvijenosti u:

– I. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti manja od 75% prosjeka Republike Hrvatske: Bjelovarsko-bilogorska županija, Brodsko-posavska županija, Karlovačka županija, Koprivničko-križevačka županija, Krapinsko-zagorska županija, Ličko-senjska županija, Međimurska županija, Osječko-baranjska županija, Požeško-slavonska županija, Sisačko-moslavačka županija, Virovitičko-podravska županija i Vukovarsko-srijemska županija.

– II. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 75% i 100% prosjeka Republike Hrvatske: Splitsko-dalmatinska županija, Šibensko-kninska županija i Varaždinska županija.

– III. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 100% i 125% prosjeka Republike Hrvatske: Dubrovačko-neretvanska županija, Zadarska županija i Zagrebačka županija.

– IV. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti veća od 125% prosjeka Republike Hrvatske: Grad Zagreb, Istarska županija i Primorsko-goranska županija.

Posebno vrijedan podatak o gospodarskoj snazi hrvatskih regija sadržan je u publikaciji „HGK indeks gospodarske snage“ iz srpnja 2017.

Prema navedenim podacima ovogodišnji rezultati razlikuju se značajnije u odnosu na izračun indeksa iz 2016. godine, odnosno još uvijek se samo Grad Zagreb, Istarska i Primorsko-goranska županija nalaze iznad prosjeka RH, dok je preostalih osamnaest županija ispod prosjeka. Takav položaj većine županija posljedica je upravo utjecaja Grada Zagreba na visinu prosjeka RH. Najniže pozicionirane su Bjelovarsko-bilogorska, Požeško-slavonska i Virovitičko-podravska županija čiji se indeks nalazi na razini oko 2/3 prosjeka RH.

U Dodatku ovog Izvješća daje se prikaz rangiranja Županija u RH prema stupnju razvijenosti 2013.

Tablica 15: INDEKS GOSPODARSKE SNAGE ŽUPANIJA I NJEGOVE SASTAVNICE U 2017. GODINI

Županija	BDP po stanovniku, prosjek 2012.-2014., indeksi, RH=100	Prosječne neto plaće po zaposlenom, prosjek 2013.-2015., indeksi, RH=100	Ukupni prihodi poduzetnika po zaposlenom, prosjek 2014.-2016., indeksi, RH=100	Neto dobit poduzetnika po zaposlenom, prosjek 2014.-2016., indeksi, RH=100	Prihod na inozemnom tržištu po zaposlenom, prosjek 2014.-2016., indeksi, RH=100	Stopa nezaposlenosti, prosjek, 2014.-2016., indeksi, RH u odnosu na županiju	Demografija -indeks promjene broja stanovnika 2021./2011.	HGK indeks gospodarske snage, RH=100
Grad Zagreb	177,8	116,9	130,5	132,6	102,6	201,3	100,9	147,6
Istarska	124,2	99,0	86,4	138,4	140,7	187,5	98,8	127,3
Primorsko-goranska	125,8	99,9	76,1	71,8	88,4	127,7	97,0	106,5
Varaždinska	82,0	80,4	77,8	57,9	149,4	155,1	98,1	99,6
Zagrebačka	76,5	96,2	118,7	89,9	100,7	105,9	102,3	96,2
Dubrovačko-neretvanska	97,8	99,2	66,4	100,4	64,8	96,9	98,4	92,1
Zadarska	80,0	95,7	76,9	86,2	100,8	103,9	102,1	91,3
Međimurska	83,5	81,9	62,1	59,2	112,0	128,6	97,9	91,0
Koprivničko-križevačka	86,3	92,4	82,8	79,5	100,7	96,1	96,5	90,7
Krapinsko-zagorska	62,5	86,0	74,9	76,2	132,6	109,4	97,0	87,1
Karlovačka	75,0	94,5	72,0	110,2	92,7	82,6	90,2	85,8
Osječko-baranjska	79,1	91,5	85,6	66,1	88,3	61,5	96,1	80,9
Splitsko-dalmatinska	76,7	94,4	76,2	82,8	62,1	74,2	98,1	80,8
Sisačko-moslavačka	76,3	92,4	73,2	36,7	146,3	56,8	87,1	79,7
Šibensko-kninska	78,2	92,5	66,0	62,4	60,2	82,0	89,2	77,6
Vukovarsko-srijemska	58,4	86,8	103,4	86,7	92,0	57,7	92,3	77,3
Ličko-senjska	76,4	91,0	61,2	69,6	52,0	83,2	85,6	76,0
Brodsko-posavska	56,6	88,1	67,3	47,2	108,7	60,9	93,4	71,6
Bjelovarsko-bilogorska	67,6	84,0	65,5	41,3	49,0	64,6	91,8	68,0
Požeško-slavonska	58,8	86,2	57,5	44,0	68,6	72,7	89,5	67,9
Virovitičko-podravska	58,3	83,6	65,0	48,6	81,0	54,8	92,3	67,7

Izvor: DZS, FINA, izračuni HGK

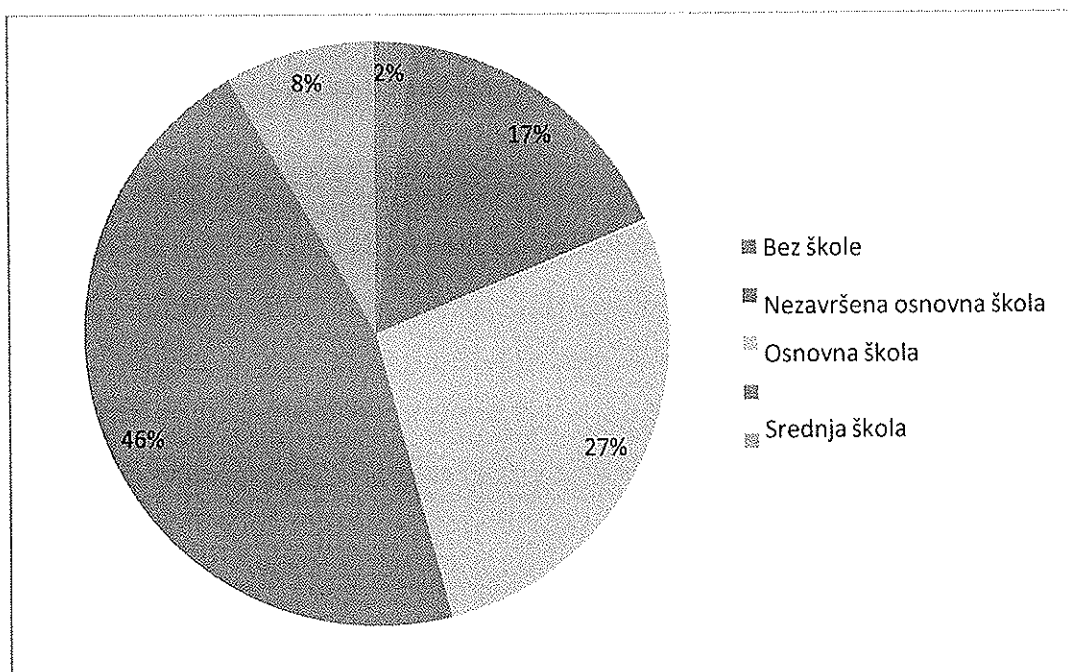
Napomena: dva crveno označena polja u svakom stupcu označavaju dva najlošija pokazatelja u stupcu, dok dva zeleno označena polja u svakom stupcu označavaju dva najbolja pokazatelja iz toga stupca, odnosno županije s tim pokazateljima.

Izvor: HGK indeks gospodarske snage – srpanj 2017.

C) ODABARNI PODATCI O OBRAZOVNOJ STRUKTURI STANOVNIŠTVA

Obrazovana i kvalificirana radna snaga preduvjet su rasta i razvoja određenog prostora. Obrazovni sastav stanovništva Virovitičko-podravске županije u odnosu na Republiku Hrvatsku izrazito je loš. Republika Hrvatska ima oko 20% visokoobrazovanog stanovništva, a Virovitičko-podravska županija sa samo 10,4% visokoobrazovanog stanovništva na samom je začelju. Ovako nizak stupanj obrazovanja stanovništva važan je pokazatelj općeg društvenog i gospodarskog zaostajanja. Najveći udio stanovništva pripada skupini sa završenim sekundarnim obrazovanjem (46%), a slijedi ih stanovništvo sa završenom osnovnom školom (27%) . Čak 19% stanovništva ima nezavršenu osnovnu školu ili uopće nije pohađalo školu što se prvenstveno odnosi na starije ruralno stanovništvo.

Slika 2. Obrazovna struktura stanovništva VPŽ- popis 2011.

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011.g.: stanovništvo staro 15 i više godina prema najvišoj završenoj školi, obrazovnim područjima i spolu, <http://www.dzs.hr/>

Analiza obrazovnih obilježja stanovništva na razini općina pokazuje izraženu prostornu diferencijaciju (tab.6). Urbaniziranije i gospodarski razvijenije općine (i naselja) imaju najmanje udjele niskoobrazovanog te najviše udjele visokoobrazovanog stanovništva.

Suprotno tome, ruralne, uglavnom periferne i prometno lošije povezane sredine s većim udjelom starog stanovništva imaju znatno lošiju obrazovnu strukturu. Takva loša obrazovna slika posljedica je razmjerno visokog udjela ruralnog stanovništva za koje je karakterističan niži stupanj obrazovanja.

Tab.16.: Udjeli stanovništva prema stupnju obrazovanja u 2011. godini u JLS

Općina/Grad	Bez škole %	Nezavršena osnovna škola %	Osnovna škola %	Srednja škola	Viša škola/ fakultet ili više
Orahovica	1,46	11,36	19,11	54,11	13,95
Slatina	1,12	9,07	16,25	37,76	7,62
Virovitica	1,17	10,08	21,07	53,94	13,75
Crnac	2,83	26,48	30,12	37,57	3,00
Čačinci	3,08	17,25	23,65	49,54	6,48
Čadavica	1,70	23,97	31,32	40,13	2,88
Gradina	3,34	25,27	31,49	36,68	3,22
Lukač	2,71	20,93	31,45	41,75	3,16
Mikleuš	2,73	18,41	33,36	40,88	4,62
Nova bukovica	3,59	20,45	29,61	42,76	3,59
Pitomača	2,91	17,47	37,97	36,38	5,27
Sopje	1,86	29,96	33,23	32,88	2,06
Suhopolje	4,17	23,89	27,88	39,73	4,32
Špišić bukovica	1,76	24,35	36,35	34,53	3,01
Voćin	5,30	14,86	45,44	30,58	3,82
Zdenci	2,38	18,44	26,19	46,63	6,38
UKUPNO	2,09	16,50	26,70	46,00	7,76

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011.g.: stanovništvo staro 15 i više godina prema

najvišoj završenoj školi, obrazovnim područjima i spolu, <http://www.dzs.hr/>

Tablica 17. UPISANI I DIPLOMIRANI STUDENTI - usporedba RH i VPŽ

GODINA	BROJ STUDENATA U RH	BROJ STUDENATA U VPŽ	DIPLOMIRANI STUDENTI RH	DIPLOMIRANI STUDENTI VPŽ
1995/1996	82886	972	8877	100
1996/1997	82374	1045	10822	102
1997/1998	86954	1160	10934	104
1998/1999	89086	1124	12761	137
1999/2000	94140	1107	12852	140
2000/2001	97727	1157	13077	167
2001/2002	105405	1245	13421	162

2002/2003	113796	1424	14373	173
2003/2004	117608	1493	15359	166
2004/2005	125237	1700	16877	168
2005/2006	126695	1951	17767	176
2006/2007	132753	1916	19077	247
2007/2008	133541	2035	20364	242
2008/2009	130617	2053	24893	397
2009/2010	141343	2300	29474	382
2010/2011	144753	2236	31606	560
2011/2012	148792	2331	35588	513
2012/2013	149020	2460	36073	577
2013/2014	146496	2446	33453	499
2014/2015	142301	2379	33015	524
2015/2016	144238	2364	34036	513
2016/2017	147892	2387	32256	465

Izvor: statistika DZS

Tablica 18.: diplomirani studenti

RH/VPŽ	2005.	2015.	STOPA 2015/2005 U %	Diplomirani studenti na 1000 stanovnika 2015.	Udio u RH u %
REPUBLIKA HRVATSKA	17.767	34.036	91,6	8,1	100,00
VIROVITIČKO- PODRAVSKA ŽUPANIJA	364	745	104,7	6,5	2,2

Izvor: HGK Županije - razvojne raznolikosti i gospodarski potencijali

II GOSPODARSTVO VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE U 2016. GODINI

Prema evidenciji Državnog zavoda za statistiku na dan **31. prosinca 2016.** godine u RH je bilo 255 351 registrirana pravna osoba , a Virovitičko- podravska županija u ovom broju sudjeluje sa **2.878** pravnih osoba čija je struktura prikazana u donjoj tablici.

Tabelica 19.: struktura poslovnih subjekata po županijama – stanje 31. prosinca 2016./izvor:DZS/

Kategorija	Republika Hrvatska	Virovitičko-podravska županija
Registrirane pravne osobe	255 351	2.878
Trgovačka društva		
- registrirana	185 969	1.557
- aktivna	114 364	966
Zadruga		
- registrirane	4.241	139
- aktivne	1050	35
Registrirane ustanove, tijela, udruge i organizacije	65.141	1182
Subjekti u obrtu i slobodnim zanimanjima	76.941	963

Prema podacima FINE u središnjem registru godišnjih Financijskih izvještaja za 2016. godinu prikupljeno i obrađeno 114 483 godišnjih financijskih izvještaja za statističke i druge potrebe, obveznika poreza na dobit, bez banaka, osiguravajućih društava i ostalih financijskih institucija, od čega se **1000** njih odnosi na poduzetnike Virovitičko-podravske županije.

Financijski rezultati poslovanja poduzetnika Republike Hrvatske u 2016. godini

Poduzetnici Hrvatske, obveznici poreza na dobit (bez banaka, osiguravajućih društava i drugih financijskih institucija), njih 114 483 u 2016. godini imali su 853 110 zaposlenih (prema satima rada), ostvarili su ukupne prihode od 633,1 milijarde kuna (povećanje od 5,1 %), ukupne rashode u iznosu od 602,1 milijardu kuna (povećanje od 3,9 %) te 24 milijarde kuna neto dobiti što je povećanje od 38,3 % u odnosu na ostvarenu neto dobit u usporednoj 2015. godini. Dobit razdoblja, u iznosu od 38,7 milijardi kuna, u 2016. godini ostvarilo je 76 546 (66,9 %) poduzetnika, dok je gubitak razdoblja ukupne vrijednosti u iznosu od 14,7 milijardi kuna, iskazalo 37 937 (33,1 %) poduzetnika. Ukupno 114 483 poduzetnika Hrvatske ostvarilo je 24 milijarde kuna neto dobiti u 2016. godini.

Tablica 20. Financijski rezultati poslovanja poduzetnika Hrvatske u 2016. godini (iznosi u milijunima kuna)

Opis	2015.	2016.	Indeks 2016./2015.
Broj poduzetnika		114.483	-
Broj dobitaša	68.808	76.546	111,2
Broj gubitakaša	34.764	37.937	109,1
Broj zaposlenih	811.607	853.110	105,1
Ukupni prihodi	602.185	633.109	105,1

Ukupni rashodi	579.471	602.064	103,9
Dobit prije oporezivanja	40.125	45.702	113,9
Gubitak prije oporezivanja	17.412	14.657	84,2
Porez na dobit	5.331	7.010	131,5
Dobit razdoblja	34.417	38.696	112,4
Gubitak razdoblja	17.034	14.661	86,1
Konsolidirani financijski rezultat (dobit (+) ili gubitak(-) razdoblja)	17.383	24.035	138,3
Izvoz	112.454	119.434	106,2
Uvoz	92.328	100.350	108,7
Trgovinski saldo (izvoz minus uvoz)	20.126	19.084	94,8
Prosječne mjesečne neto plaće po zaposlenom	5.049	5.140	101,8

Izvor podataka: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

U odnosu na 2015. godinu, ostvareno je povećanje broja zaposlenih za 5,1 %, ukupnih prihoda za 5,1 %, ukupnih rashoda za 3,9 %, dobiti razdoblja za 12,4 %, smanjenje gubitka razdoblja za 13,9 %, a rezultat navedenog je povećanje konsolidiranog financijskog rezultata – neto dobiti za 38,3 %.

Od 633,1 milijardi kuna ukupnih prihoda poduzetnika, 119,4 milijardi ostvareno je prodajom robe na inozemnom tržištu što je 6,2 % više nego u 2015. godini. Na stranim tržištima svoje proizvode i usluge plasiralo je 17 306 (15,12 %) poduzetnika dok je istodobno na stranim tržištima kupljeno robe u vrijednosti od 100,4 milijardi kuna iz čega slijedi da je ostvaren trgovinski suficit u iznosu od 19,1 milijardi kuna. Za svoj su rad zaposlenici kod poduzetnika u 2016. godini primili prosječnu mjesečnu neto plaću od 5 140 kuna, što je nominalno 1,8 % više nego 2015. godine.

Tablica 21. Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika RH i Virovitičko- podravske županije u 2016. godini, s pripadajućim rangovima (21 županija i 556 gradova/općina -iznosi u tisućama kuna

Teritorijalna razina	Broj poduzetnika		Broj zaposlenih		Ukupni prihod		Dobit razdoblja		Gubitak razdoblja		Neto dobit	
	Broj	Rang	Broj	Rang	Iznos	Rang	Iznos	Rang	Iznos	Rang	Iznos	Rang
Republika Hrvatska	114.483	0	853.110	0	633.109.425	0	38.695.898	0	14.660.642	0	24.035.256	0
Virovitičko- podravska	1.000	19	7.898	20	3.880.661	19	171.387	20	62.936	20	108.451	18

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Jedna od osnovnih karakteristika gospodarstva Hrvatske je velika razlika u razvijenosti pojedinih regija – županija i još veća razlika u razvijenosti pojedinih gradova i općina. Rang lista županija prema ukupnom prihodu poduzetnika prikazana je u tablici 21.

Dominantna je uloga poduzetnika županije Grad Zagreb koji su prvorangirani po svim kriterijima navedenim u tablici 21, osim prema kriteriju ekonomičnosti poslovanja. Prema kriteriju ekonomičnosti poslovanja poduzetnici županije Grada Zagreba na četvrtom su mjestu dok su na prvom mjestu poduzetnici Karlovačke županije.

Tablica 22. Rang lista županija prema ukupnom prihodu poduzetnika u 2016. godini i prema drugim kriterijima

Naziv županije	Rang po ukupnom prihodu	Rang po neto dobiti	Rang po broju poduzetnika	Rang po broju zaposlenih	Rang po produktivnosti rada – ukupan prihod po zaposlenom	Rang po produktivnosti rada – neto dobit po zaposlenom	Rang po ekonomičnosti poslovanja
Grad Zagreb	1	1	1	1	1	1	4
Zagrebačka	2	2	5	4	2	3	9
Splitsko-dalmatinska	3	5	2	2	10	12	12
Primorsko-goranska	4	4	4	3	8	10	11
Istarska	5	3	3	5	4	8	6
Osječko-baranjska	6	11	6	7	5	15	17
Varaždinska	7	7	9	6	9	13	15
Vukovarsko-srijemska	8	10	17	12	3	5	8
Međimurska	9	8	10	8	20	11	7
Zadarska	10	12	7	9	7	9	10
Krapinsko-zagorska	11	9	13	11	11	6	3
Dubrovačko-neretvanska	12	14	8	10	14	16	13
Koprivničko-križevačka	13	13	18	14	6	7	5
Karlovačka	14	6	12	13	12	2	1
Sisačko-moslavačka	15	20	14	16	13	20	20
Brodsko-posavska	16	15	15	15	15	19	19
Bjelovarsko-bilogorska	17	17	16	17	19	18	18
Šibensko-kninska	18	21	11	18	18	21	21
Virovitičko-podravska	19	18	19	20	17	14	14
Požeško-slavonska	20	19	20	19	21	17	16
Ličko-senjska	21	16	21	21	16	4	2

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Ukupno je 1 000 poduzetnika čije je sjedište u jednom od gradova i općina Virovitičko-podravске županije te je prema tom kriteriju Virovitičko-podravska županija pri dnu rang liste, tj. na 19.-om mjestu. Poduzetnici Virovitičko-podravске županije u odnosu na poduzetnike u drugim županijama najbolje su rangirani prema produktivnosti rada – neto dobit po zaposlenom i po ekonomičnosti poslovanja (14.-o mjesto).

Tablica 23. Rang lista županija prema neto dobiti poduzetnika u 2016. g. – broj poduzetnika, broj zaposlenih, ukupan prihodi, broj zaposlenih, ukupan prihodi i dobit i gubitak razdoblja
(iznosi: u tisućama kn)

Zup.	Naziv županije	Broj poduzetnika	Rang	Broj zaposlenih	Rang	Ukupan prihodi	Rang	Dobit razdoblja	Rang	Gubitak razdoblja	Rang	Dobit/gubitak razdoblja 2015.	Dobit/gubitak razdoblja 2016.	Rang	Indeks 2016./2015.
21	Grad Zagreb	38.127	1	324.866	1	311.878.344	1	20.072.163	1	6.351.708	1	8.709.420	13.720.454	1	157,5
1	Zagrebačka	7.206	5	50.365	4	45.702.648	2	2.236.071	4	432.701	10	1.197.170	1.803.370	2	150,6
18	Istarska	9.984	3	48.363	5	31.596.087	5	2.339.949	3	1.093.321	3	2.633.762	1.246.628	3	47,3
8	Primorsko-goranska	9.689	4	60.244	3	34.991.604	4	1.929.645	5	738.325	4	722.770	1.191.319	4	164,8
17	Splitsko-dalmatinska	12.725	2	74.741	2	43.325.996	3	2.740.207	2	1.604.826	2	916.337	1.135.381	5	123,9
4	Karlovačka	2.027	12	16.337	13	9.027.654	14	818.064	10	201.258	15	523.404	616.806	6	117,8
5	Varaždinska	3.488	9	40.519	6	23.515.098	7	1.067.394	7	456.127	8	160.643	611.267	7	380,5
20	Međimurska	2.983	10	27.332	8	12.830.615	9	742.104	12	208.993	14	468.891	533.111	8	113,7
2	Krapinsko-zagorska	1.975	13	19.309	11	11.053.586	11	710.760	13	179.625	16	369.505	531.135	9	143,7
16	Vukovarsko-srijemska	1.755	17	17.438	12	12.935.867	8	788.036	11	268.258	12	457.338	519.779	10	113,7
14	Osječko-baranjska	4.764	6	37.966	7	24.336.723	6	1.140.773	6	635.794	5	257.519	504.979	11	196,1
13	Zadarska	3.918	7	21.644	9	12.694.721	10	941.873	8	450.034	9	253.614	491.839	12	193,9
6	Koprivničko-križevačka	1.688	18	16.301	14	10.093.768	13	533.814	14	113.420	18	549.490	420.394	13	76,5
19	Dubrovačko-neretvanska	3.783	8	19.692	10	10.224.748	12	839.711	9	592.854	6	186.469	246.857	14	132,4
12	Brodsko-posavska	1.849	15	16.253	15	8.422.966	16	363.833	15	222.138	13	14.796	141.695	15	957,7
9	Ličko-sečjska	765	21	4.150	21	2.059.161	21	186.215	19	60.501	21	51.820	125.714	16	242,6
7	Bjelovarsko-bilogorska	1.776	16	13.530	17	6.540.333	17	265.929	18	141.390	17	119.117	124.559	17	104,6
10	Virovitičko-podravnska	1.000	19	7.898	20	3.880.661	19	171.387	20	62.936	20	32.941	108.451	18	329,2
11	Požeško-slavonska	828	20	8.380	19	3.634.948	20	169.998	21	82.421	19	67.787	87.577	19	129,2
3	Šisačko-moslavačka	1.925	14	16.076	16	8.630.324	15	282.616	17	279.863	11	-144.744	2.753	20	-
15	Šibensko-kninska	2.228	11	11.706	18	5.733.575	18	355.356	16	484.149	7	-165.345	-128.793	21	77,9
	Republika Hrvatska	114.483	-	853.110	-	633.109.425	-	38.695.898	-	14.660.642	-	17.382.703	24.035.256	-	138,3

Izvor: Fina. Registar godišnjih financijskih izvještaja

Financijski rezultati poslovanja poduzetnika Virovitičko-podravске županije u razdoblju od 2011. do 2016. godine

Financijski rezultati poslovanja poduzetnika sa sjedištem u Virovitičko-podravskoj županiji kroz razdoblje od šest godina prezentirani su u tablici 8. Kroz promatrano razdoblje broj poduzetnika je rastao u svim godinama osim 2012. godine (793) kada je bio manji u odnosu na 2011. godinu (842).

Najviše zaposlenih (8072 radnika) bilo je u 2011. godini, što je u odnosu na 2016. godinu više za 174 zaposlenih ili 2,2 %.

Ukupni su prihodi u 2011. godinu bili veći u odnosu na prethodnu, 2010. godinu, a nakon toga slijedi njihov stalan pad s tim da su u 2015. godini prihodi porasli, tj. bili su veći u odnosu na 2014. godinu, a najveći su prihodi ostvareni u 2016. godini.

Poduzetnici sa sjedištem u Virovitičko-podravskoj županiji 2010. godinu su poslovali s gubitkom, a u razdoblju od 2011. do 2016. godine ostvarili su dobit s tim da je najveća dobit ostvarena 2016. godine (108,5 milijuna kuna), a najmanja 2013. godine (više od 2,9 milijuna kuna).

Tablica 24. Broj poduzetnika, broj zaposlenih, te osnovni rezultati poslovanja poduzetnika Virovitičko-podravске županije u razdoblju 2011. - 2016. g.¹ (iznosi u tisućama kuna)

Opis	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Broj poduzetnika	842	793	848	874	881	1.000
Broj zaposlenih	8.072	7.173	6.959	6.759	7.197	7.898
Ukupni prihodi	4.471.09	4.359.98	3.793.99	3.297.65	3.470.28	3.880.66
	1	9	0	1	4	1
Ukupni rashodi	4.397.06	4.267.05	3.770.84	3.204.30	3.436.28	3.745.20
	4	5	3	0	2	6
Dobit razdoblja	222.759	237.109	124.689	143.872	145.714	171.387
Gubitak razdoblja	170.183	160.653	121.726	68.793	133.258	62.936
Neto dobit/gubitak	52.576	76.457	2.963	75.079	12.456	108.451
Investicije u novu dugotrajnu imovinu	161.068	282.262	178.155	198.054	234.330	274.597
Prosječne mjes. neto plaće po zaposlen.	3.364	3.488	3.546	3.581	3.556	3.639

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja, obrada GFI-a za 2011. – 2016. godinu

Prema tim podacima dinamika investicija u novu dugotrajnu imovinu bilježi rast od 2010. do 2012. Nakon značajnijeg rasta 2012. (za 75,2 % ili, nominalno, za oko 121,2 milijuna u odnosu na 2011.), u 2013. se događa još značajniji pad investicija u novu dugotrajnu imovinu. Te godine investicije su smanjene za 36,9 % ili, nominalno, za 104,1 milijun kuna u odnosu na prethodnu godinu. Tijekom 2014., 2015. i 2016. godine bilježi se ponovno rast investicija.

Kroz promatrano razdoblje, prosječne mjesečne neto plaće po zaposlenom bilježe pad u 2011., te u 2015. godini, dok je u razdoblju od 2012.-2014. godine zamjetan rast. Prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom u Virovitičko-podravskoj županiji u 2016. godini iznosila je 3.639 kuna.

Osnovni financijski rezultati poduzetnika Virovitičko-podravске županije u 2016. godini

Poduzetnici Virovitičko-podravске županije u gospodarstvu Republike Hrvatske ne zauzimaju značajno mjesto u odnosu na broj poduzetnika i broj zaposlenih (tablica 9). U Virovitičko-podravskoj

¹ Serija podataka u tablici za sve godine prikazana je iz godišnjeg financijskog izvještaja iz kolone tekuće godine.

županiji sjedište ima ukupno 1 000 poduzetnika kod kojih je u 2016. godini bilo 7 898 zaposlenih. Udjel poduzetnika i broja zaposlenih Virovitičko-podravške županije u ukupnom broju poduzetnika u RH iznosi 0,9 %.

Tablica 25 . Udio poduzetnika Virovitičko-podravške županije i u RH, u 2016. godini (iznosi: u tisućama kuna)

Teritorijalna razina	Broj poduzetnika	Broj zaposlenih	Ukupni prihod	Neto dobit
	Broj	Broj	Iznos	Iznos
Republika Hrvatska	114.483	853.110	633.109.425	24.035.256
Virovitičko-podravška županija	1.000	7.898	3.880.661	108.451
Virovitičko-podravške žup. - udio u RH	0,9	0,9	0,6	0,5

Izvor: Financijska agencija – Registar godišnjih financijskih izvještaja

U ukupnim prihodima Hrvatske udjel poduzetnika Virovitičko-podravške županije iznosi 0,6 %, u dobiti i u gubitku razdoblja udjel poduzetnika Virovitičko-podravške županije iznosi 0,4 %. Ukupno ostvareni financijski rezultat (neto dobit) poduzetnika sa sjedištem u Virovitičko-podravskoj županiji, u 2016. je godini iznosio 108,5 milijuna kuna što je 0,5 % neto dobiti poduzetnika Hrvatske (neto dobit od 24 milijarde kuna).

Tablica 26. Osnovni financijski rezultati poduzetnika Virovitičko-podravške županije u 2016. godini (iznosi u tisućama kuna)

Opis	2015.	2016.	Indeks
Broj poduzetnika		1.000	-
Broj dobitaša	628	697	111,0
Broj gubitaša	253	303	119,8
Broj zaposlenih	7.445	7.898	106,1
Ukupni prihodi	3.526.319	3.880.661	110,0
Ukupni rashodi	3.471.080	3.745.206	107,9
Dobit prije oporezivanja	172.129	198.379	115,3
Gubitak prije oporezivanja	116.889	62.924	53,8
Porez na dobit	22.299	27.004	121,1
Dobit razdoblja	149.910	171.387	114,3
Gubitak razdoblja	116.969	62.936	53,8
Konsolidirani financijski rezultat dobit (+) ili (-) gubitak razdoblja	32.941	108.451	329,2
Izvoz	772.161	910.137	117,9
Uvoz	199.104	269.059	135,1
Trgovinski saldo (izvoz minus uvoz)	573.057	641.078	111,9
Investicije u novu dugotrajnu imovinu	148.113	274.597	185,4
Prosječne mjesečne neto plaće po zaposlenom	3.556	3.639	102,3

Izvor: Fina - Registar godišnjih financijskih izvještaja

U novu dugotrajnu imovinu u 2016. godini investirala su 82 (8,2 %) poduzetnika i to 274,6 milijuna kuna što je povećanje od 85,4 % u odnosu na prethodnu, 2015. godinu.

Prosječna mjesečna obračunata neto plaća u 2016. iznosila je 3.639 kuna, što je nominalno 2,3 % više u odnosu na 2015. godinu (uslijed smanjenja potrošačkih cijena od 0,5 %, to je realno povećanje od

2,8 %. Od ukupnoga broja poduzetnika na području Virovitičko-podravске županije njih 69,7 % je u 2016. godini poslovalo s dobiti, dok je 30,3 % poduzetnika zabilježilo gubitak u poslovanju.

U ukupnom broju zaposlenih Virovitičko-podravске županije grad Virovitica sudjeluje sa 43 % i na prvom je mjestu po broju zaposlenih u Virovitičko-podravskoj županiji. Na drugom je mjestu prema broju zaposlenih grad Slatina, a na trećem poduzetnici grada Orahovice.

Ukupni prihodi i ukupni rashodi poduzetnika Virovitičko-podravске županije u 2016. godini

Poduzetnici Virovitičko-podravске županije u 2016. godini ostvarili su ukupne prihode u iznosu od 3,9 milijardi kuna. U odnosu na 2015. godinu isti su povećani za 354,2 milijuna kuna ili 10 %. Rast u odnosu na 2015. godinu bilježe poslovni prihodi 10 % i financijski prihodi 11,8 %.

Tablica 27. Struktura ukupnih prihoda poduzetnika Virovitičko-podravске županije u 2015. i 2016. godini (iznosi u tisućama kuna, indeksi 2015=100,0)

Vrsta prihoda	Iznos		Udio u ukupnim prihodima u %		Indeks 2016./15.
	2015.	2016.	2015.	2016.	
Poslovni prihodi	3.483.356	3.832.468	98,8	98,8	110,0
Financijski prihodi	42.963	48.013	1,2	1,2	111,8
Udio u dobiti od društava povezanih sudjelujućim interesom	-	-	-	-	-
Udio u dobiti od zajedničkih pothvata	-	-	-	-	-
Ukupni prihodi	3.526.319	3.880.481	100,0	100,0	110,0

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

strukturi ukupnih prihoda, dominantni su poslovni prihodi sa 98,8 %, zatim slijede financijski prihodi sa 1,2 %. Udio poslovnih i financijskih prihoda u 2016. godini nepromijenjen je u odnosu na prethodnu godinu. Najznačajniju stavku poslovnih prihoda čine prihodi od prodaje sa 93,3 %, koji su u odnosu na 2015. godinu povećani za 11,1 %.

Tablica 28. Struktura ukupnih rashoda poduzetnika Virovitičko-podravске županije u 2015. i 2016. Godini (iznosi u tisućama kuna, indeksi 2015=100,0)

Opis	Iznos		Udjel u ukupnim rashodima u %		Indeks 2016./15.
	2015.	2016.	2015.	2016.	
Poslovni rashodi	3.375.673	3.644.263	97,3	97,3	108,0
Financijski rashodi	95.407	100.943	2,7	2,7	105,8
Udio u gubitku od društava povezanih sudjelujućim interesom	-	-	-	-	-
Udio u gubitku od zajedničkih pothvata	-	-	-	-	-
Ukupni rashodi	3.471.080	3.745.206	100,0	100,0	107,9

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Ukupni rashodi poduzetnika Virovitičko-podravске županije u 2016. godini iznosili su 3,7 milijarde kuna, što je za 274,1 milijun kuna više nego 2015. godine. U strukturi ukupnih rashoda, poslovni rashodi sudjeluju sa 97,3 %, a financijski sa 2,7 %. U 2016. godini udio poslovnih i financijskih

rashoda nepromijenjen je u odnosu na 2015. godinu.

Poduzetnici Virovitičko-podravške županije povećali su ukupne prihode prema 2015. godini za 10 %, a ukupne rashode za 7,9 %, što je rezultiralo povećanjem ekonomičnosti ukupnog poslovanja. Tako je na 100 kuna ukupnih rashoda u 2016. godini ostvareno 103,6 kuna prihoda, prema 101,6 kuna prihoda u 2015. godini.

Tablica 29. Ekonomičnost poslovanja – odnosi prihoda i rashoda poduzetnika Virovitičko-podravške županije (prihodi na 100 kuna rashoda)

Opis	2015.	2016.
Poslovni prihodi prema poslovnim rashodima	103,2	105,2
Financijski prihodi prema financijskim rashodima	45,0	47,6
Ukupni prihodi prema ukupnim rashodima	101,6	103,6

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Najveći broj poduzetnika bio je u trgovini na veliko i malo (259), a zatim slijede poduzetnici prerađivačke industrije (178 poduzetnika) te poduzetnici poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (123). Poduzetnici prerađivačke industrije imali su najveće prihode i to u iznosu od 1,5 milijardi kuna, ali ujedno i najveće rashode, gotovo 1,5 milijardi kuna. Poduzetnici trgovine i prerađivačke industrije zajedno sudjeluju u ukupnim приходima Virovitičko-podravške županije sa 60,2 %, a u ukupnim rashodima županije sudjeluju s udjelom od 60,5 %.

Tablica 30. Ukupni prihodi i ukupni rashodi poduzetnika Virovitičko-podravške županije po područjima djelatnosti u 2016. godini (iznosi u tisućama kn)

Područje djelatnosti	Broj poduzet.	Ukupni prihodi		Ukupni rashodi	
		2015.	2016.	2015.	2016.
A) Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	123	664.545	685.030	639.621	668.557
B) Rudarstvo i vađenje	2	84.363	97.714	75.080	87.053
C) Prerađivačka industrija	178	1.422.191	1.535.531	1.432.669	1.485.547
D) Opskrba elek. energ. plinom, parom i klimatiz.	24	82.851	79.192	87.837	81.545
E) Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda	14	116.136	127.931	115.228	127.001
F) Građevinarstvo	85	206.419	255.074	205.704	241.121
G) Trgovina na veliko i malo	259	704.608	800.854	687.449	781.883
H) Prijevoz i skladištenje	54	90.909	107.756	85.825	100.488
I) Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	46	31.0023	38.355	29.821	37.709
J) Informacije i komunikacije	26	12.707	15.630	11.062	13.791
K) Financijske djelat. i djelatnosti osiguranja	4	933	449	549	418
L) Poslovanje nekretninama	12	4.023	9.940	3.837	8.010
M) Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	104	75.340	89.177	67.440	76.123
N) Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	10	4.454	6.278	4.336	6.113
P) Obrazovanje	10	4.118	5.003	3.893	4.817
Q) Djelatnosti zdravstvene zaštite i soc. skrbi	18	11.856	12.545	10.697	11.325
R) Umjetnost, zabava i rekreacija	10	5.667	7.776	5.416	7.333
S) Ostale uslužne djelatnosti	19	2.362	4.782	2.799	4.731
T) Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca	1	1.607	1.434	1.598	1.422

Područje djelatnosti	Broj poduzet.	Ukupni prihodi		Ukupni rashodi	
		2015.	2016.	2015.	2016.
Fizičke osobe bez djelatnosti	1	206	209	221	221
Ukupno	1.000	3.526.319	3.880.661	3.471.080	3.745.206

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Promatrajući poduzetnike po veličini i njihove iznose ukupnih prihoda i ukupnih rashoda, primjetno je da su mali poduzetnici, ostvarili prihode od 1,6 milijardi kuna (povećanje od 6,9 %), te ukupne rashode od 1,5 milijardi kuna, što je povećanje od 7,7 % u odnosu na prethodnu godinu.

Srednje veliki poduzetnici, njih 15, ostvarili su ukupne prihode u iznosu od 1,4 milijarde kuna, što predstavlja povećanje od 9,8 % u odnosu na prethodno poslovno razdoblje. Ukupni rashodi srednje velikih poduzetnika Virovitičko-podravške županije povećani su za 9,4 %.

Tablica 31. Ukupni prihodi i ukupni rashodi poduzetnika Virovitičko-podravške županije u 2016. godini prema veličini poduzetnika (iznosi u tisućama kn)

Oznaka veličine	Broj poduzetnika	Ukupni prihodi			Ukupni rashodi		
		2015.	2016.	Indeks	2015.	2016.	Indeks
Mikro poduzetnici	862	682.583	805.494	118,0	729.843	785.809	107,7
Mali poduzetnici	122	1.501.775	1.605.880	106,9	1.434.086	1.544.336	107,7
Srednje veliki poduzet.	15	1.235.163	1.355.615	109,8	1.186.976	1.298.181	109,4
Veliki poduzetnici	1	106.797	113.672	106,4	120.175	116.880	97,3
Ukupno	1.000	3.526.319	3.880.661	110,0	3.471.080	3.745.206	107,9

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Mikro poduzetnici, njih 862 ostvarili su ukupne prihode u iznosu od 805,5 milijuna kuna, što predstavlja povećanje od 18 % u odnosu na prethodno poslovno razdoblje. Ukupni rashodi mikro poduzetnika Virovitičko-podravške županije povećani su za 7,7 %.

Veliki poduzetnik u 2016. godini, zabilježio je povećanje ukupnih prihoda za 6,4 % te smanjenje ukupnih rashoda za 2,7 %.

Tablica 32. Ukupni prihodi i ukupni rashodi poduzetnika Virovitičko-podravške županije prema oblicima vlasništva (iznosi u tisućama kn)

Oznaka vlasništva	Broj poduzetnika	Ukupni prihodi			Ukupni rashodi		
		2015.	2016.	Indeks	2015.	2016.	Indeks
Državno vlasništvo	16	188.464	190.514	101,1	187.237	187.251	100,0
Privatno vlasništvo	938	3.107.653	3.423.105	110,2	3.058.313	3.308.530	108,2
Zadružno vlasništvo	31	33.433	33.608	100,5	34.751	32.908	94,7
Mješovito vlasništvo	15	196.769	233.433	118,6	190.779	216.518	113,5
Ukupno	1.000	3.526.319	3.880.661	110,0	3.471.080	3.745.206	107,9

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Najveće ukupne prihode i rashode, kao i ranijih godina ostvarili su poduzetnici privatnog sektora

vlasništva i to ukupne prihode u iznosu od 3,4 milijarde kuna (povećanje od 10,2 % u odnosu na 2015. godinu), te ukupne rashode u iznosu od 3,3 milijarde kuna (povećanje za 8,2 %).

Analiza troškova za plaće poduzetnika Virovitičko-podravske županije u 2016. godini

Troškovi za osoblje (neto plaće, porezi i doprinosi iz plaća i na plaće) kod poduzetnika Virovitičko-podravske županije iznosili su gotovo 525 milijuna kuna i povećani su u odnosu na 2015. godinu za 8,6 %. Njihov udjel u ukupnim rashodima u 2016. godini iznosio je 14 %, što je za 0,1 % više nego prethodne godine. Troškovi za osoblje na razini Hrvatske iznosili su 84,6 milijardi kuna što je 14,1 % ukupnih rashoda.

Tablica 33. Troškovi plaća poduzetnika Virovitičko-podravske županije i RH (iznosi u tisućama kuna)

Vrsta rashoda	Iznos		Udio u ukupnim rashodima u %		Indeks
	2015.	2016.	2015.	2016.	
Neto nadnice i plaće	317.717	344.856	9,2	9,2	108,5
Doprinosi, porez i prirez na porez iz plaća	96.176	105.455	2,8	2,8	109,6
Doprinosi na plaće	69.299	74.667	2,0	2,0	107,7
Ukupni troškovi osoblja VPŽ	483.193	524.978	13,9	14,0	108,6
Ukupni troškovi osoblja – RH	79.361.345	84.614.570	13,2	14,1	106,6

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Poduzetnici Virovitičko-podravske županije obračunali su u 2016. godini za 7 898 zaposlenika, neto plaće u ukupnom iznosu od 344,9 milijuna kuna, što je u odnosu na 2015. godinu povećanje od 8,5 %, te su u ukupnim rashodima sudjelovali s 9,2 %. Prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom kod poduzetnika Virovitičko-podravske županije u 2016. godini iznosila je 3.639 kuna, što je za 83 kune više nego 2015. godine. Ista je za 29,2 % manja od prosječne mjesečne neto plaće po zaposlenom kod poduzetnika Republike Hrvatske (5.140 kuna).

U Virovitičko-podravskoj županiji u 2016. godini poslovala su 862 mikro, 122 malih, 15 srednjih i jedan veliki poduzetnik.

Tablica 34. Troškovi za neto plaće poduzetnika Virovitičko-podravske županije u 2016. g. – prema veličini

Veličina poduzetnika	Broj poduzetnika	Broj zaposlenih	Troškovi za neto plaće			Prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom (u kn)	
			Iznos (u tisućama kn)	Indeks 2016/15.	Udjel u uk. rashodima	Virovitičko-podravska žup.	Ukupno RH
Mikro	862	2.453	93.340	117,4	2,5	3.171	3.647
Mali	122	3.019	132.226	107,9	3,5	3.650	4.903
Srednji	15	1.761	92.223	106,6	2,5	4.364	5.603
Veliki	1	665	27.068	93,0	0,7	3.392	6.540
Sve veličine	1.000	7.898	344.856	108,5	9,2	3.639	5.140

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Mikro poduzetnici su zapošljavali 2 453 radnika i obračunali prosječnu mjesečnu neto plaću u visini od 3.171 kunu, što je 12,9 % manje od prosjeka poduzetnika Virovitičko-podravske županije i za 13,1 % manje od prosjeka mikro poduzetnika Hrvatske.

Mali su poduzetnici zapošljavali 3 019 radnika i obračunali prosječnu mjesečnu neto plaću u visini od 3.650 kuna što je 0,3 % više od prosjeka poduzetnika Virovitičko-podravske županije te za 25,6 % manje od prosjeka kod malih poduzetnika Hrvatske.

Srednji poduzetnici Virovitičko-podravske županije, njih 15, zaposlenima su obračunali prosječnu mjesečnu neto plaću u iznosu od 4.364 kune, što je 19,9 % više od prosjeka poduzetnika županije i 22,1 % manje od prosjeka srednjih poduzetnika Hrvatske.

Veliki poduzetnik Virovitičko-podravske županije u 2016. godini obračunao je za 665 zaposlenih prosječnu mjesečnu neto plaću u iznosu od 3.392 kune. Navedena plaća bila je za 6,8 % manja od prosječne mjesečne plaće svih poduzetnika Virovitičko-podravske županije i za 48,1 % manja od prosjeka velikih poduzetnika na razini Hrvatske.

Tablica 35. Troškovi za neto plaće poduzetnika Virovitičko-podravske županije u 2016. g. – prema vlasništvu

Oblik vlasništva	Broj poduzetnika	Broj zaposlenih	Troškovi za neto plaće			Prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom (u kn)	
			Iznos (u tis. kn)	Indeks 2016/15.	Udjel u uk. rashodima	Virovitičko-podravska žup.	Ukupno RH
Državno	16	414	21.968	99,7	0,6	4.422	6.470
Privatno	938	7138	303.757	109,5	8,1	3.546	4.840
Zadružno	31	49	1.847	96,9	0,0	3.140	3.693
Mješovito	15	297	17.285	105,9	0,5	4.850	6.412
Sva vlasništva	1.000	7898	344.856	108,5	9,2	3.639	5.140

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

U privatnom sektoru bilo je najviše zaposlenih, njih 7 138, što je 90,4 % ukupno zaposlenih u Virovitičko-podravskoj županiji u 2016. godini.

Najviše prosječne mjesečne plaće obračunali su poduzetnici mješovitog sektora vlasništva Virovitičko-podravške županije. Taj je sektor zaposlenima obračunao prosječnu mjesečnu neto plaću u iznosu od 4.850 kuna, što je 33,3 % više od prosječne neto plaće svih poduzetnika županije, te 24,4 % manje od prosječne neto plaće po zaposlenom kod poduzetnika mješovitog sektora Hrvatske.

Poduzetnici državnog sektora vlasništva obračunali su prosječne mjesečne neto plaće u iznosu od 4.422 kune, što je za 21,5 % manje od prosječne mjesečne neto plaće poduzetnika Virovitičko-podravške županije i za 31,7 % manje od plaće kod poduzetnika privatnog sektora Hrvatske.

Prosječna mjesečna neto plaća 938 poduzetnika privatnog sektora iznosila je 3.546 kuna što je 2,6 % manje od prosječne plaće poduzetnika Virovitičko-podravške županije i 26,7 % manje od prosječne mjesečne plaće poduzetnika Hrvatske u istom sektoru vlasništva.

Prosječna mjesečna neto plaća kod 31 poduzetnika Virovitičko-podravške županije u zadružnom vlasništvu iznosila je 3.140 kuna i bila je 13,7 % veća od prosječne mjesečne plaće svih poduzetnika na razini županije i 15 % manja od prosječne plaće poduzetnika Hrvatske u istom sektoru vlasništva.

Najznačajniju ulogu u strukturi Virovitičko-podravške županije prema ostvarenim ukupnim prihodima u 2016. godini imali su poduzetnici iz prerađivačke industrije s rezultatom od 1,5 milijardi kuna, što predstavlja povećanje od 8 % u odnosu na prethodno razdoblje. U ukupnim prihodima županije navedena djelatnost sudjeluje sa 39,6 %. Po najvećem broju poduzetnika ističu se poduzetnici trgovine na veliko i malo (259), dok po broju zaposlenih prednjače poduzetnici prerađivačke industrije sa 3 910 radnika, što je 1,8 % više nego prethodne godine.

Tablica 36. Prosječne mjesečne neto plaće poduzetnika Virovitičko-podravške županije po područjima djelatnosti u 2016. godini

Područje djelatnosti	Broj zaposlenih	Prosječna mjesečna neto plaća u kn		
		Iznos	Indeks 2016./15.	Odnos prema prosj. Županije
A) Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	895	3.749	101,7	103,0
B) Rudarstvo i vađenje	104	5.758	95,4	158,2
C) Prerađivačka industrija	3.910	3.597	105,4	98,8
D) Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizac.	106	4.448	99,8	122,2
E) Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda	315	4.443	98,7	122,1
F) Građevinarstvo	574	3.459	101,3	95,1
G) Trgovina na veliko i malo	896	3.480	99,9	95,6
H) Prijevoz i skladištenje	204	3.661	98,1	100,6
I) Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluž. hrane	209	2.630	98,4	72,3
J) Informacije i komunikacije	77	3.659	98,6	100,1
K) Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	4	3.710	132,9	102,0
L) Poslovanje nekretninama	3	6.463	128,4	177,6
M) Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	319	4.150	97,2	114,0
N) Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	50	2.467	105,6	67,8
P) Obrazovanje	33	2.982	111,8	81,9

Područje djelatnosti	Broj zaposlenih	Prosječna mjesečna neto plaća u kn		
		Iznos	Indeks 2016./15.	Odnos prema prosj. županije
Q) Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	95	3.465	100,9	95,2
R) Umjetnost, zabava i rekreacija	35	3.110	84,1	85,5
S) Ostale uslužne djelatnosti	40	2.022	112,7	55,6
T) Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca	29	2.325	82,9	63,9
0) Fizičke osobe bez djelatnosti	-	-	-	-
Ukupno	7.898	3.639	102,3	100,0

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Prosječna mjesečna neto plaća zaposlenih kod poduzetnika prerađivačke industrije u 2016. godini je iznosila 3.597 kuna, za 1,2 % manje od prosječne plaće na razini svih poduzetnika Virovitičko-podravске županije, a plaća zaposlenih u djelatnosti trgovine na veliko i malo iznosila je 3.480 kuna, što je 4,4 % manje od plaće poduzetnika na razini županije.

Najviša prosječna mjesečna plaća u iznosu od 6.463 kune obračunata je zaposlenima u djelatnosti poslovanja nekretninama i bila je za 77,6 % veća u odnosu na prosječnu plaću zaposlenih kod poduzetnika u Virovitičko-podravskoj županiji, te za 4,9 % veća od prosječne plaće zaposlenih u istoj djelatnosti kod poduzetnika RH (6.162 kune u 2016. godini).

Dobit i gubitak poduzetnika Virovitičko-podravске županije u 2016. godini

Poduzetnici Virovitičko-podravске županije (njih 697) ostvarili su u 2016. godini dobit razdoblja u iznosu od 171,4 milijuna kuna, što je za 14,3 % više nego 2015. godine. Istovremeno gubitak razdoblja iskazan je kod 303 poduzetnika u iznosu od 62,9 milijuna kuna, što je za 46,2 % manje nego 2015. godine, shodno čemu je na razini svih poduzetnika županije iskazana neto dobit u iznosu od 108,5 milijuna kuna.

Analiza poslovanja poduzetnika Virovitičko-podravске županije u 2016. godini, po područjima djelatnosti, prema neto dobiti pokazuje da su uvjerljivo najveći pozitivan doprinos u ukupnim rezultatima dali poduzetnici prerađivačke industrije.

Poduzetnici iz djelatnosti prerađivačke industrije, njih 128, u 2016. godini ostvarili su dobit razdoblja u iznosu od 73,5 milijuna kuna, a 50 poduzetnika iskazalo je gubitak razdoblja u iznosu od 32,9 milijuna kuna te je na razini ove djelatnosti iskazana neto dobit (40,6 milijuna kuna). U 2015. godini u istoj je djelatnosti iskazan neto gubitak.

Tablica 37. Prikaz dobiti i gubitka razdoblja poduzetnika Virovitičko-podravске županije po područjima djelatnosti (iznosi u tisućama kn)

Područje djelatnosti	Broj poduzetnika	Dobit razdoblja		Gubitak razdoblja	
		2015.	2016.	2015.	2016.
A) Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	123	33.920	21.281	12.263	10.148
B) Rudarstvo i vađenje	2	7.582	8.883	-	-
C) Prerađivačka industrija	178	64.217	73.486	83.237	32.934
D) Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	24	913	2.231	6.066	4.936
E) Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda	14	739	606	206	1

Područje djelatnosti	Broj poduzetnika	Dobit razdoblja		Gubitak razdoblja	
		2015.	2016.	2015.	2016.
F) Građevinarstvo	85	2.963	13.943	2.767	1.027
G) Trgovina na veliko i malo	259	23.168	25.405	10.110	10.533
H) Prijevoz i skladištenje	54	4.352	6.540	55	374
I) Djelat. pružanja smješt. te pripreme i usluž. hrane	46	1.297	1.085	226	722
J) Informacije i komunikacije	26	1.465	1.677	182	258
K) Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	4	310	38	4	16
L) Poslovanje nekretninama	12	271	1.855	120	127
M) Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	104	6.783	12.181	679	1.238
N) Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	10	183	205	107	103
P) Obrazovanje	10	288	255	100	119
Q) Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	18	935	1.037	25	98
R) Umjetnost, zabava i rekreacija	10	491	416	344	28
S) Ostale uslužne djelatnosti	19	26	254	465	263
T) Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca	1	7	10	-	-
O) Fizičke osobe bez djelatnosti	1	-	-	14	12
Ukupno	1.000	149.910	171.387	116.969	62.936

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Na drugom mjestu prema visini ostvarene dobiti su poduzetnici iz djelatnosti trgovine na veliko i malo sa 25,4 milijuna kuna dobiti razdoblja koju su ostvarila 175 poduzetnika, dok su 84 poduzetnika iskazala 10,5 milijuna kuna gubitka razdoblja, što je rezultiralo ostvarenjem neto dobiti u iznosu od 14,9 milijuna kuna i povećanjem od 13,9 %.

Najveći neto gubitak u 2016. godini iskazali su poduzetnici u djelatnosti opskrbe električnom energijom, plinom parom i klimatizacija i on je iznosio 2,7 milijuna kuna, što je u odnosu na 2015. godinu, kada je također iskazan gubitak, smanjenje za 47,5 %. Promatrano sa razine ukupnog poduzetništva Virovitičko-podravske županije, dobit veća od gubitka ostvarena je u 17 djelatnosti, a negativan konačni rezultat tj. gubitak veći od dobiti u tri djelatnosti.

Tablica 38. Neto dobit poduzetnika Virovitičko-podravske županije po područjima djelatnosti

(iznosi u tisućama kn)

Područje djelatnosti	Dobit razdoblja ili gubitak razdoblja		Indeks 2016./15.
	2015.	2016.	
A) Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	21.657	11.133	51,4
B) Rudarstvo i vađenje	7.582	8.883	117,2
C) Prerađivačka industrija	-19.020	40.552	-
D) Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	-5.163	-2.705	52,5
E) Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda	.532	605	113,7
F) Građevinarstvo	196	12.916	6.575,9
G) Trgovina na veliko i malo	13.058	14.872	113,9
H) Prijevoz i skladištenje	4.297	6.166	143,5
I) Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja	1.071	363	33,9

Područje djelatnosti	Dobit razdoblja ili gubitak razdoblja		Indeks 2016./15.
	2015.	2016.	
hrane			
J) Informacije i komunikacije	1.283	1.419	110,6
K) Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	306	22	7,1
L) Poslovanje nekretninama	151	1.727	1.142,0
M) Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	6.104	10.944	179,3
N) Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	76	102	134,3
P) Obrazovanje	188	137	72,7
Q) Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	910	939	103,2
R) Umjetnost, zabava i rekreacija	147	388	264,4
S) Ostale uslužne djelatnosti	-439	-9	2,1
T) Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca	7	10	136,1
0) Fizičke osobe bez djelatnosti	-14	-12	84,1
Ukupno	32.941	108.451	329,2

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Od ukupno 1 000 poduzetnika Virovitičko-podravске županije po godišnjim financijskim izvještajima za 2016. godinu, 697 ih je poslovalo s dobiti, a 303 s gubitkom. Najveći broj poduzetnika bio je u području djelatnosti trgovine na veliko i malo, ukupno 259 poduzetnika, od kojih je 175 poslovalo s dobiti, a 84 s gubitkom.

Promatramo li dobit i gubitak poduzetnika Virovitičko-podravске županije u 2016. godini po veličinama poduzetnika možemo uočiti značajnu ulogu malih poduzetnika. Od 122 mala poduzetnika Virovitičko-podravске županije, 109 ih je ostvarilo dobit razdoblja u iznosu od 67,5 milijuna kuna, a 13 je iskazalo gubitak razdoblja u iznosu od 14,4 milijuna kuna iz čega proizlazi neto dobit razdoblja u iznosu od 53,1 milijun kuna, što predstavlja 49 % ukupne dobiti razdoblja županije. Ukupno ostvareni financijski rezultat svih poduzetnika Virovitičko-podravске županije je neto dobit u ukupnom iznosu od 108,5 milijuna kuna što je 229,2 % više u odnosu na 2015. godinu.

Tablica 39. Broj poduzetnika Virovitičko-podravске županije koji su poslovali s dobiti i s gubitkom u 2016. g.

Oznaka veličine	Ukupan broj poduzetnika	Broj poduzetnika koji su poslovali	
		s dobiti	s gubitkom
A) Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	123	84	39
B) Rudarstvo i vađenje	2	2	-
C) Prerađivačka industrija	178	128	50
D) Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	24	12	12
E) Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda	14	13	1
F) Građevinarstvo	85	57	28
G) Trgovina na veliko i malo	259	175	84
H) Prijevoz i skladištenje	54	39	15
I) Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	46	30	16
J) Informacije i komunikacije	26	20	6

Oznaka veličine	Ukupan broj poduzetnika	Broj poduzetnika koji su poslovali	
		s dobiti	s gubitkom
K) Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	4	2	2
L) Poslovanje nekretninama	12	6	6
M) Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	104	84	20
N) Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	10	8	2
P) Obrazovanje	10	6	4
Q) Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	18	13	5
R) Umjetnost, zabava i rekreacija	10	6	4
S) Ostale uslužne djelatnosti	19	11	8
T) Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca	1	1	-
0) Fizičke osobe bez djelatnosti	1	-	1
	1.000	697	303

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Od 15 srednjih poduzetnika Virovitičko-podravske županije, dobit razdoblja ostvarilo je 14 poduzetnika u iznosu od 59,2 milijuna kuna, a 1 poduzetnik je iskazao gubitak razdoblja u iznosu od 12,1 milijun kuna, što je rezultiralo iskazivanjem neto dobiti u iznosu od 47,2 milijuna kuna. Jedan veliki poduzetnik je iskazao gubitak u iznosu od 3,2 milijuna kuna.

Tablica 40. Prikaz dobiti i gubitka poduzetnika Virovitičko-podravske županije prema veličini poduzetnika (iznosi u tisućama kn)

Oznaka veličine	Broj poduzetnika	Dobit razdoblja			Gubitak razdoblja		
		2015.	2016.	Indeks	2015.	2016.	Indeks
Mikro poduzetnici	862	30.577	44.689	146,2	83.752	33.268	39,7
Mali poduzetnici	122	77.079	67.454	87,5	18.622	14.365	77,1
Srednji poduzetnici	15	42.254	59.244	140,2	1.217	12.094	993,8
Veliki poduzetnici	1	-	-	-	13.378	3.209	24,0
Ukupno	1.000	149.910	171.387	114,3	116.969	62.936	53,8

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Ukoliko pogledamo financijske rezultate u 2016. godini prema oblicima vlasništva evidentno je kako su na ukupne rezultate dominantan utjecaj imali poduzetnici u privatnom vlasništvu. Tako je u 2016. godini od ukupno 1 000 poduzetnika njih 938 bilo u privatnom vlasništvu.

Tablica 41. Prikaz dobiti i gubitka poduzetnika Virovitičko-podravske županije prema oblicima vlasništva (Iznosi u tisućama kn)

Oznaka vlasništva	Broj poduzetnika	Dobit razdoblja			Gubitak razdoblja		
		2015.	2016.	Indeks	2015.	2016.	Indeks
Državno vlasništvo	16	1.418	2.750	193,9	659	68	10,3
Privatno vlasništvo	938	143.456	154.618	107,8	114.236	61.957	54,2
Zadružno vlasništvo	31	462	1.254	271,3	1.861	660	35,5
Mješovito vlasništvo	15	4.573	12.764	279,1	214	251	117,4
Ukupno	1.000	149.910	171.387	114,3	116.969	62.936	53,8

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

U 2016. godini od 938 poduzetnika privatnog sektora Virovitičko-podravске županije, 649 poduzetnika ostvarila su dobit razdoblja u iznosu od 154,6 milijuna kuna, a 289 poduzetnika iskazala su gubitak razdoblja u iznosu od 62 milijuna kuna, što je rezultiralo neto dobiti u iznosu od 92,7 milijuna kuna. U Virovitičko-podravskoj županiji poduzetnici svih oblika vlasništva ostvarili su neto dobit.

U državnom vlasništvu je 16 poduzetnika od kojih je 14 poduzetnika koji su ostvarili dobit razdoblja u iznosu od 2,8 milijuna kuna, a 2 su gubitaši koji su iskazali gubitak razdoblja u iznosu od 68 tisuća kuna. U zadružnom je vlasništvu 31 poduzetnik, od toga su 22 dobitaša koji su ostvarili dobit razdoblja u iznosu od 1,3 milijuna kuna i 9 gubitaša koji su iskazali 660 tisuća kuna gubitka razdoblja. U mješovitom vlasništvu je 15 poduzetnika od kojih je 12 ostvarilo dobit razdoblja od 12,8 milijuna kuna, a 3 poduzetnika su iskazala gubitak razdoblja u iznosu od 251 tisuće kuna.

Financijski rezultati poduzetnika Virovitičko-podravске županije prema veličini i prema vlasništvu u 2016. godini

Promatramo li financijske rezultate poduzetnika Virovitičko-podravске županije ostvarene u 2016. godini prema njihovoj veličini, od 862 mikro poduzetnika njih 574 je ostvarilo dobit razdoblja u iznosu od 44,7 milijuna kuna, a 288 poduzetnika je iskazalo gubitak razdoblja u iznosu od 33,3 milijuna kuna iz čega proizlazi neto dobit mikro poduzetnika u iznosu od 11,4 milijuna kuna. U 2016. godini u Virovitičko-podravskoj županiji poslovalo je 122 malih poduzetnika, od kojih je njih 109 ostvarilo dobit razdoblja u iznosu od 67,5 milijuna kuna, a 13 je iskazao gubitak razdoblja u iznosu od 14,4 milijuna kuna, što je rezultiralo ostvarenom neto dobiti u iznosu od 53,1 milijun kuna.

Od 15 srednje velikih poduzetnika, kod 14 je ostvarena dobit razdoblja u iznosu od 59,2 milijuna kuna, a 1 poduzetnik iskazao je gubitak razdoblja u iznosu od 12,1 milijun kuna, te je ostvarena neto dobit u iznosu od 47,2 milijuna kuna, što je za 14,9 % više u odnosu na 2015. godinu.

Tablica 42. Broj poduzetnika, dobit razdoblja, gubitak razdoblja i konsolidirani financijski rezultat prema veličini poduzetnika

Opis	Mikro (1)			Mali (2)			Srednje veliki (3)			Veliki (4)		
	2015.	2016.	Indeks	2015.	2016.	Indeks	2015.	2016.	Indeks	2015.	2016.	Indeks
Broj poduzet.	862			122			15			1		
Dobit razdoblja	30.577	44.689	146,2	77.079	67.454	87,5	42.254	59.244	140,2	-	-	-
Gubitak razdoblja	83.752	33.268	39,7	18.622	14.365	77,1	1.217	12.094	993,8	13.378	3.209	24,0
Dobit razdoblja (+) ili gubitak razd. (-)	53.175	11.420	-	58.457	53.089	90,8	41.037	47.150	114,9	13.378	-3.209	24,0

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Jedan veliki poduzetnik s područja Virovitičko-podravске županije, iskazao je gubitak razdoblja u iznosu od 3,2 milijuna kuna.

Ulogu malih poduzetnika u ukupnim rezultatima poslovanja poduzetnika Virovitičko-podravске županije u 2016. godini pokazuju slijedeći udjeli: 12,2 % u broju svih poduzetnika, 38,2 % u broju

zaposlenih, 41,4 % u ukupnim prihodima, 41,2 % u ukupnim rashodima, 39,3 % u dobiti razdoblja i 22,8 % u gubitku razdoblja.

Tablica 43. Broj poduzetnika, broj zaposlenih, te ukupni prihodi i rashodi prema veličini poduzetnika

Opis	Mikro (1)			Mali (2)			Srednje veliki (3)			Veliki (4)		
	2015.	2016.	Index	2015.	2016.	Index	2015.	2016.	Index	2015.	2016.	Index
Broj poduzetnika		862			122			15			1	
Broj zaposlenih	2.136	2.453		2.859	3.019	105,6	1.707	1.761	103,2	743	665	89,5
Ukupni prihodi	682.583	805.494	118,0	1.501.775	1.605.880	106,9	1.235.163	1.355.615	109,8	106.797	113.672	106,4
Ukupni rashodi	729.843	785.809	107,7	1.434.086	1.544.336	107,7	1.186.976	1.298.181	109,4	120.175	116.880	97,3

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Kod malih poduzetnika Virovitičko-podravske županije u 2016. godini bilo je zaposleno 3 019 radnika, što je 5,6 % više nego u 2015. godini. Povećali su ukupne prihode za 6,9 %, ukupne rashode za 7,7 %, a ostvarili su neto dobit u iznosu od 53,1 milijun kuna koja je za 9,2 % manja u odnosu na neto dobit iskazanu u 2015. godini (58,5 milijuna kuna).

Mikro poduzetnici Virovitičko-podravske županije, zastupljeni su u najvećem broju, njih 862, što čini 86,2 % od ukupnog broja poduzetnika županije. Zapošljavali su 2 453 radnika, što je 14,8 % više nego 2015. godine, povećali su ukupne prihode za 18 %, ukupne rashode za 7,7 %, ostvarili su neto dobit u iznosu od 11,4 milijuna kuna (u 2015. godini iskazali su neto gubitak u iznosu od 53,2 milijuna kuna).

Srednje veliki poduzetnici Virovitičko-podravske županije u 2016. godini zapošljavali su 1761 radnika, što je u odnosu na 2015. godinu više za 3,2 %. Povećali su ukupne prihode za 9,8 % i povećali ukupne rashode za 9,4 % što je u konačnici rezultiralo pozitivnim financijskim rezultatom (neto dobiti), u iznosu od 47,2 milijuna kuna, što je za 14,9 % više u odnosu na 2015. godinu.

Tablica 44. Financijski rezultati poslovanja poduzetnika Virovitičko-podravske županije u 2016. godini – prema veličini poduzetnika (iznosi u tisućama kuna, udjeli u %)

Opis	Ukupno	Mikro		Mali		Srednje veliki		Veliki	
		2016.	Udjel	2016.	Udje l	2016.	Udje l	2016	Udje l
Broj poduzetnika	1.000	862	86,2	122	12,2	15	1,5	1	0,1
Broj zaposlenih	7.898	2.453	31,1	3.019	38,2	1.761	22,3	665	8,4
Ukupan prihod	3.880.661	805.494	20,8	1.605.880	41,4	1.355.615	34,9	113.672	2,9
Ukupni rashodi	3.745.206	785.809	21,0	1.544.336	41,2	1.298.181	34,7	116.880	3,1
Dobit prije oporezivanja	198.379	52.947	26,7	75.903	38,3	69.528	35,0	-	-
Gubitak prije oporezivanja	62.924	33.263	52,9	14.358	22,8	12.094	19,2	3.209	5,1
Porez na dobit	27.004	8.264	30,6	8.456	31,3	10.284	38,1	-	-
Dobit razdoblja	171.387	44.689	26,1	67.454	39,3	59.244	34,6	-	-
Gubitak razdoblja	62.936	33.268	52,9	14.365	22,8	12.094	19,2	3.209	5,1

Opis	Ukupno	Mikro		Mali		Srednje veliki		Veliki	
		2016.	Udjel	2016.	Udjel	2016.	Udjel	2016	Udjel
Konsolidirani financ. rezultat (dobit (+) ili gubitak(-) razdob.	108.451	11.420	10,5	53.089	49,0	47.150	43,5	-3.209	-3,0
Izvoz	910.137	68.947	7,6	236.459	26,0	524.371	57,6	80.360	8,8
Uvoz	269.059	49.126	18,2	145.996	54,3	61.819	23,0	12.118	4,5
Investicije u dugotrajnu imovinu	274.597	10.668	3,9	185.088	67,4	69.008	25,1	9.833	3,6

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Veliki poduzetnik Virovitičko-podravske županije u 2016. godini zapošljavao je 665 radnika, 10,5 % manje u odnosu na 2015. godinu. Sa manjim brojem radnika (manje za 78 radnika), ostvarili su za 6,4 % veće prihode u odnosu na 2015. godinu, te smanjili rashode za 2,7 %. Promatramo li rezultate poslovanja Virovitičko-podravske županije u 2016. godini prema oblicima vlasništva možemo konstatirati značajan udio poduzetnika u privatnom vlasništvu, kao što je to i na razini ukupnog gospodarstva Hrvatske. Udio poduzetnika u privatnom vlasništvu županije, u 2016. godini bio je 93,8 %, a zaposlenih radnika 90,4 %. Njihov udio u ukupnim prihodima bio je 88,2 %, u rashodima 88,3 %, u dobiti razdoblja 90,2 %, gubitku razdoblja 98,4 % te su iskazali pozitivan financijski rezultat – neto dobit u iznosu od 92,7 milijuna kuna.

Tablica 45. Financijski rezultati poslovanja poduzetnika Virovitičko-podravske županije u 2016. godini – po oblicima vlasništva (iznosi u tisućama kuna, udjeli u %)

Opis	Ukupno	Državno		Privatno		Zadružno		Mješovito	
		Iznos	Udjel	Iznos	Udjel	Iznos	Udjel	Iznos	Udjel
Broj poduzetnika	1.000	16	1,6	938	93,8	31	3,1	15	1,5
Broj zaposlenih	7.898	414	5,2	7.138	90,4	49	0,6	297	3,8
Ukupan prihod	3.880.661	190.514	4,9	3.423.105	88,2	33.608	0,9	233.433	6,0
Ukupni rashodi	3.745.206	187.251	5,0	3.308.530	88,3	32.908	0,9	216.518	5,8
Dobit prije oporezivanja	198.379	3.391	1,7	176.521	89,0	1.360	0,7	17.167	8,6
Gubitak prije oporezivanja	62.924	68	0,1	61.945	98,5	660	1,0	251	0,4
Porez na dobit	27.004	581	2,1	21.915	81,2	105	0,4	4.403	16,3
Dobit razdoblja	171.387	2.750	1,6	154.618	90,2	1.254	0,7	12.764	7,5
Gubitak razdoblja	62.936	68	0,1	61.957	98,4	660	1,0	251	0,4
Dobit ili gubitak razdoblja	108.451	2.682	2,5	92.661	85,5	595	0,5	12.513	11,5
Izvoz	910.137	-	-	780.471	85,7	466	0,1	129.200	14,2
Uvoz	269.059	-	-	265.529	98,7	-	-	3.529	1,3
Investicije u dugotrajnu imovinu	274.597	110.174	40,1	161.659	58,9	-	-	2.763	1,0
Prosječna mjesečna neto plaća	3.639	4.422	121,5	3.546	97,4	3.140	86,3	4.850	133,3

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Uz poduzetnike u privatnom vlasništvu izdvajaju se i poduzetnici u državnom vlasništvu, iako je prema broju poduzetnika njihov udio mali 1,6 % ili nominalno 16. U broju zaposlenih kod poduzetnika u državnom vlasništvu njihov je udio 5,2 %, najviše zahvaljujući društvu FLORA VTC d.o.o. (OIB 54521868069), sa 135 zaposlenih. Zaposlenima kod poduzetnika u državnom vlasništvu obračunata je prosječna mjesečna neto plaća u iznosu od 4.422 kune, dok je zaposlenima u FLORA VTC d.o.o. obračunata prosječna mjesečna neto plaća u iznosu od 4.309 kuna. Za usporedbu, prosječna mjesečna neto plaća zaposlenih kod poduzetnika Virovitičko-podravske županije, u 2016. godini iznosila je 3.639 kuna, a na razini RH 5.140 kuna.

Financijski rezultati poslovanja poduzetnika u vlasništvu/suvlasništvu Virovitičko-podravske županije u 2016. godini

Ukupno je 5 društava u vlasništvu/suvlasništvu Virovitičko-podravske županije koji ukupno imaju 23 zaposlenih i ostvarili su ukupne prihode koji iznose 6,5 milijuna kuna i neto dobit u visini od 94,8 milijuna kuna.

Tablica 46. Popis poduzetnika i ustanova u vlasništvu/suvlasništvu Virovitičko-podravske županije

(iznosi u 000 kn)

R. br.	OIB	Naziv	Mjesto	Broj zaposl.	Ukupan prihod	Dobit razdoblja (+) ili gubitak razdoblja (-)
1.	51734905647	VIROEXPO d.o.o.	Virovitica	2	1.778.331	33.757
2.	01265760919	ŽIPANIJSKI CENTAR ZA GOSPODARENJE OTPADOM d.o.o. PODUZETNIČKI INKUBATOR	Virovitica	0	5	0
3.	67202112648	VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE d.o.o.	Virovitica	5	824.025	12.333
4.	50833681934	TERRA SLAVONICA d.o.o.	Virovitica	15	3.806.842	48.663
5.	88400735634	PANONSKI DRVNI CENTAR KOMPETENCIJA d.o.o.	Virovitica	1	139.946	0
Ukupno poduzetnici u vlas./suvlas. Virovitičko-podravske županije				23	6.549.149	94.753

Izvor: Fina, *RGFI – javna objava – napredno pretraživanje*

Promatramo li rezultate poslovanja poduzetnika na razini Virovitičko-podravske županije vidljivo je da se među gradovima županije, prema kriteriju broja poduzetnika, broja zaposlenih i ukupnih prihoda posebno ističu poduzetnici grada Virovitice. Za usporedbu, poduzetnici grada Slatine, njih 202 (2. mjesto po broju poduzetnika u županiji), zapošljavali su 1305 zaposlenih i ostvarili su 661,2 milijuna kuna ukupnog prihoda.

Na 3. mjestu po broju poduzetnika su poduzetnici općine Pitomača sa 133 poduzetnika, koji su ostvarili 347,8 milijuna kuna ukupnoga prihoda. Poduzetnici grada Virovitice, njih 356, zapošljavali su 3373 zaposlenika i na 1. su mjestu po ostvarenom prihodu u Virovitičko-podravskoj županiji sa 1,6 milijardi kuna.

Tablica 47. Osnovni financijski podaci poslovanja poduzetnika u gradovima* i općinama Virovitičko-podravске županije u 2016. g.(iznosi: u tisućama kuna)

Naziv županije grada/opć.	Broj poduzetnika		Broj zaposlenih		Ukupni prihod		Dobit razdoblja		Gubitak razdoblja		Neto dobit	
	Broj	Rang u RH	Broj	Rang u RH	Iznos	Rang u RH	Iznos	Rang u RH	Iznos	Rang u RH	Iznos	Rang u RH
Virovitičko-podravska	1.000	19	7.898	20	3.880.661	19	171.387	20	62.936	20	108.451	18
Crnac	11	488	37	501	27.429	458	409	515	377	401	32	449
Čačinci	16	429	213	278	111.292	260	3.954	322	69	504	3.885	247
Čadavica	18	408	110	379	50.026	377	4.893	296	562	364	4.330	235
Gradina	25	354	89	415	72.787	325	4.955	293	3.643	188	1.312	345
Lukač	30	316	223	272	131.386	242	8.581	223	201	439	8.380	174
Mikleuš	8	519	60	463	19.689	488	812	470	67	505	745	382
Nova Bukovica	5	539	18	539	11.870	514	529	500	25	535	504	401
Orahovica* ²	74	181	970	104	364.790	133	22.381	127	13.257	92	9.124	164
Pitomača	133	101	721	127	347.754	140	22.398	126	3.910	183	18.488	106
Slatina*	202	73	1.305	83	661.202	88	30.055	105	17.283	74	12.772	135
Sopje	18	408	79	427	36.015	422	617	495	99	488	518	400
Suhopolje	43	263	211	279	156.686	218	3.050	350	2.509	219	541	398
Špišić Bukovica	29	324	131	345	69.173	333	1.593	415	2.953	204	-1.360	489
Virovitica*	356	43	3.373	34	1.624.530	41	61.494	61	16.803	77	44.690	52
Voćin	23	366	121	367	44.718	390	4.070	319	1.047	298	3.023	264
Zdenci	9	509	237	264	151.314	222	1.596	414	129	465	1.467	333

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Od ukupno 16 gradova i općina Virovitičko-podravске županije, negativno su poslovali i iskazali neto gubitak jedino poduzetnici općine Špišić Bukovica (1,4 milijuna kuna).

Iz obrađenih podataka prezentiranih u tablici 50, vidljivo je da je najveći udio poduzetnika čije je sjedište u gradu Virovitici. Poduzetnici toga grada u ukupnim rezultatima poslovanja poduzetnika Virovitičko-podravске županije sudjeluju sa 33,9 % u broju poduzetnika, 43 % u broju zaposlenih, 40,1 % u ostvarenom ukupnom prihodu, ali su iskazali neto gubitak u iznosu od 44,9 milijuna kuna (61,2 % neto gubitka županije). Ukupno na razini Virovitičko-podravске županije iskazana je neto dobit u iznosu od 12,5 milijuna kuna.

Tablica 48. Top lista 5 najvećih gradova/općina Virovitičko-podravске županije po kriteriju ukupnoga prihoda poduzetnika u 2016. godini (iznosi: u tisućama kuna)

Naziv grada/općine	Broj poduzetnika		Broj zaposlenih		Ukupni prihod		Neto dobit/gubitak	
	Broj	Rang u RH	Broj	Rang u RH	Iznos	Rang u RH	Iznos	Rang u RH
Virovitica	356	43	3373	34	1.624.530	41	44.690	52
Slatina	202	73	1305	83	661.202	88	12.772	135

² Gradovi u Virovitičko-podravskoj županiji.

Orahovica	74	181	970	104	364.790	133	9.124	164
Pitomača	133	101	721	127	347.754	140	18.488	106
Suhopolje	43	263	211	279	156.686	218	541	398
Ukupno	808		6580		3.154.962		85.615	
Udio u VPŽ	81%		83%		81%		79%	

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Na 1. mjestu na rang listi poduzetnika Virovitičko-podravske županije, promatrano po gradovima i općinama, poduzetnici su grada Virovitice sa ostvarenih 1,6 milijardi kuna ukupnoga prihoda u 2016. godini, što je poduzetnike tog grada rangiralo na 41. mjesto od 556 gradova/općina RH. Poduzetnici grada Virovitice po broju zaposlenih (3373 radnika) su na 34. mjestu, a po broju poduzetnika (356) su na 43. mjestu među svim gradovima/općinama RH. Od 356 poduzetnika grada Virovitica, navedenim rezultatima najviše je pridonijela tvrtka HRVATSKI DUHANI d.d., koja je ostvarila 172,6 milijuna kuna prihoda (10,6 % od 1,6 milijarde kuna ukupnoga prihoda svih poduzetnika grada) i dobit razdoblja od 10,9 milijuna kuna.

Poduzetnici grada Virovitice imaju udjel u poslovanju Virovitičko-podravske županije u rasponu od 26,7 % (gubitak razdoblja) do 42,7 % (broju zaposlenih). U ukupnom broju zaposlenih sudjeluju sa 42,7 %, ukupnim prihodima sa 41,9 %, ukupnim rashodima 42 %, u dobiti razdoblja sa 35,9 % te gubitku razdoblja sa 26,7 %.

Vanjskotrgovinska razmjena u Županiji

Tablica 49. Podaci o izvozu i uvozu

GODINA	IZVOZ - REPUBLIKA HRVATSKA	UVOZ- REPUBLIKA HRVATSKA	IZVOZ- VPŽ	UVOZ - VPŽ
2000.	36785148	65572780	576065	286693
2001.	38916595	76425531	473928	270254
2002.	38421439	83880110	543491	293042
2003.	41355230	94893108	751244	335167
2004.	48362953	100008106	562248	379044
2005.	52282750	110520226	645362	414680
2006.	60436998	125248775	826721	504890
2007.	66043374	138159436	832492	574672
2008.	69204821	150354032	856801	542967
2009.	55272198	111751098	642917	355358
2010.	64891583	110296840	735728	276149
2011.	71234060	121036155	729343	557681
2012.	72380725	121899361	996059	632556
2013.	72594640	125051938	756417	364557
2014.	79099297	130673196	952230	470682
2015.	87772423	140747763	949375	504824
2016.	92763217	148474542	1100682	625460

Prema podacima Hrvatske gospodarske komore Županijske komore Virovitica ukupan izvoz Županije u 2016. bio je 146.166.000,00 USA dolara, a uvoz 83.175.000,00 USA dolara te je prema navedenom ostvarena pozitivna vanjskotrgovinska bilanca od 62.991.000,00 USA dolara.

III ODABRANI PODACI O POLJOPRIVREDI I ŠUMARSTVU

Virovitičko-podravska županija svojom ukupnom površinom od 202.400 ha ubraja se u manje hrvatske županije, ali po svojim prirodnim uvjetima i geografskom položaju ima sve pretpostavke za svestrani razvoj i značajnu ulogu u društvenom i gospodarskom životu Republike Hrvatske.

Na području Virovitičko-podravske županije poljoprivredna djelatnost predstavlja najznačajniju gospodarsku granu utemeljenu na prirodnim i komparativnim prednostima – plodnom tlu i pogodnim klimatskim uvjetima koji omogućuju proizvodnju žitarica (osobito pšenice i kukuruza), industrijskog (šećerna repa) i aromatičnog bilja, uljarica, voća i grožđa, dok su pjeskovita tla pogodna za proizvodnju duhana i povrća.

Osnovni prirodni resurs Virovitičko-podravske županije je poljoprivredno zemljište, te šume i šumsko zemljište. Činjenica je da na području županije nema značajnijih i većih kapaciteta koji bi uvjetovali značajnija zagađenja okoliša, stoga je područje županije zanimljivo kao potencijalni rezervat za proizvodnju ekološki zdrave hrane.

Jedna od temeljnih karakteristika naše županije je da udio primarne poljoprivredne proizvodnje i prerađivačkih kapaciteta poljoprivrednih proizvoda (uključujući i proizvodnju fermentiranog duhana) iznosi približno 50 % društvenog proizvoda županije, te je u tom smislu udio poljoprivrede u društvenom proizvodu Virovitičko-podravske županije najveći među svim hrvatskim županijama.

1. Vlasnička i organizacijska struktura poljoprivrednog gospodarstva i zemljišta

Od ukupno 2.022,03 km², koliko iznosi površina Županije, oko 56,85% predstavlja brdski dio, a preostalih 43,15% je ravničarski dio (Izvor: Zavod za prostorno uređenje Virovitičko-podravske županije). Prema podacima iskazanim u Izvješću državne revizije u Virovitičko-podravskoj županiji evidentirano je ukupno 114.384,68 ha poljoprivrednih površina . Od ukupno 114.384,68 ha poljoprivrednog zemljišta u privatnom vlasništvu je 63.185,78 ha .

Djelatnost poljoprivrede organizirana je kroz pojedine oblike gospodarskih subjekata kako je to prikazano u donjoj tablici.

Tablica 50: Broj i zastupljenost (%) poljoprivrednih gospodarstava u Upisniku poljoprivrednih gospodarstava prema tipologiji na dan 31.12.2016. godine

<i>p</i>	<i>OPG</i>	<i>OPG %</i>	<i>OBRT</i>	<i>OBRT %</i>	<i>OSTALI</i>	<i>OSTALI %</i>	<i>Trgovačko društvo</i>	<i>Trgovačko društvo %</i>	<i>Zadruga</i>	<i>Zadruga %</i>	<i>Ukupno</i>	<i>Ukupno %</i>
<i>Ž</i>	6.711	96,40	91	1,31	23	0,33	116	1,67	21	0,30	6.962	4,6
<i>H</i>	165.167	96,86	2.201	1,20	196	0,11	2.566	1,50	385	0,23	170.515	10

Izvor: Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, 31. prosinac 2016. godine

Tablica 51: Broj gospodarstava prema tipu na području Županije

<i>Tip</i>	<i>2015.</i>	<i>2016.</i>	<i>Promjena 2015./2016. (%)</i>
<i>OPG</i>	<i>7.148</i>	<i>6.711</i>	<i>-6,11</i>
<i>Obrt</i>	<i>99</i>	<i>91</i>	<i>-8,08</i>
<i>Trgovačko društvo</i>	<i>113</i>	<i>116</i>	<i>+2,58</i>
<i>Zadruga</i>	<i>22</i>	<i>21</i>	<i>-4,55</i>
<i>Ostali</i>	<i>23</i>	<i>23</i>	<i>0</i>
<i>Ukupno</i>	<i>8.566</i>	<i>6.711</i>	<i>-21,66</i>

Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, prosinac 2015.i prosinac 2016. godine

IV OBRT

Zakon o obrtu definira obrt kao trajno i samostalno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti od strane fizičkih osoba, a u svrhu postizanja dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu. Iznimno obrt obavlja i trgovačko društvo koje obavlja jednu ili više djelatnosti ako to ne čini na industrijski način.

Obrti se dijele u tri kategorije:

- slobodni obrti za čije obavljanje se kao uvjet ne traži ispit o stručnoj osposobljenosti ili majstorski ispit,
- vezani obrti za čije se obavljanje traži ispit o stručnoj osposobljenosti, srednja stručna sprema ili majstorski ispit i
- povlaštene obrti koje obrtnik ili trgovačko društvo smije obavljati samo na temelju povlastice koju izdaje nadležno ministarstvo.

Zakon o obrtu prepoznaje tradicijske i umjetničke obrte za koje je potrebno posebno poznavanje zanatskih vještina i umijeća, te koji se obavljaju pretežno ručnim radom.

Temeljem Zakona o obrtu, na razini Republike Hrvatske osnovana je Hrvatska obrtnička komora koja predstavlja samostalno stručno-poslovnu organizaciju obrtnika osnovanu radi promicanja, usklađivanja i zastupanja zajedničkih interesa obrtnika pred državnim tijelima. Članstvo u Hrvatskoj obrtničkoj komori je obavezno.

Uz Hrvatsku obrtničku komoru na promicanju i zaštiti interesa obrtništva djeluje 20 područnih obrtničkih komora na razini županija i 116 udruženja obrtnika na razini gradova i općina. Svoj strukovni rad obrtnici organiziraju u sekcijama na razini udruženja obrtnika, te u cehovima na razini područnih obrtničkih komora i Hrvatske obrtničke komore. Na području Županije) djeluje Obrtnička komora Virovitičko-podravske županije dok na području Županije djeluje četiri udruženja obrtnika (Udruženje obrtnika Virovitica, Slatina, Orahovica i Pitomača) U Republici Hrvatskoj posluje 75.861 aktivni obrt koji predstavljaju snažnu okosnicu obrtničkih aktivnosti usvajajući postojeće, razvijajući vlastite suvremene tehnologije proizvoda i usluga i čuvajući tradicijske obrte iz kojih su se razvili današnji obrti i oni koji nas tek čekaju u budućnosti.

Ukupan broj aktivnih obrta (obrta u radu, koji imaju privremenu obustavu i obrti bez početka rada) u Republici Hrvatskoj na dan 31. prosinca 2016. godine je 75.861 obrt, što je manje za 361 obrt ili 0,48% u odnosu na 2015. godinu.

Županija zauzima sedmo mjesto u Republici Hrvatskoj prema broju aktivnih obrta, što čini 4,94% u strukturi broja obrta u Republici Hrvatskoj.

Tablica 1. Broj obrta po županijama i stanju obrta

Redni broj	Županija	U radu	Privremene obustave	Bez početka	Ukupno aktivni obrti *	Index aktivni obrti
1	Zagrebačka županija	4687	41	17	4745	6,25%
2	Krapinsko-zagorska županija	2281	25	3	2309	3,04%
3	Sisačko-moslavačka županija	1931	15	6	1952	2,57%
4	Karlovačka županija	1809	12	11	1832	2,41%
5	Varaždinska županija	2502	17	5	2524	3,33%
6	Koprivničko-križevačka županija	1212	6	2	1220	1,61%
7	Bjelovarsko-bilogorska županija	1037	6	3	1046	1,38%
8	Primorsko-goranska županija	7524	204	62	7790	10,27%
9	Ličko-senjska županija	1090	28	10	1128	1,49%
10	Virovitičko-podravska županija	1100	6	7	1113	1,47%
11	Požeško-slavonska županija	867		4	871	1,15%
12	Brodsko-posavska županija	2028	9	1	2038	2,69%
13	Zadarska županija	4258	68	92	4418	5,82%
14	Osječko-baranjska županija	3703	25	21	3749	4,94%
15	Šibensko-kninska županija	2955	64	29	3048	4,02%
16	Vukovarsko-srijemska županija	2125	17	13	2155	2,84%
17	Splitsko-dalmatinska županija	9486	195	147	9828	12,96%
18	Istarska županija	6996	145	43	7184	9,47%
19	Dubrovačko-neretvanska županija	3303	68	122	3493	4,60%
20	Međimurska županija	1183	12	5	1200	1,58%
21	Grad Zagreb	11885	83	250	12218	16,11%
	UKUPNO	73962	1046	853	75861	100,00%

* obrti u radu, privremena obustava, bez početka

Izvor: OR-MINPO (Obrtni registar, Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta) stanje na dan 31.12.2016. godine

OBRTNIŠTVO - NEKI ODABRANI AKTUALNI PODACI

1. AKTIVNA TRGOVAČKA DRUŠTVA I AKTIVNI OBRTI - LIPANJ 2017.

RH - VPŽ	UKUPNO	J.D.O.O.	D.O.O	OSTALI OBLICI	OBRTI
Republika Hrvatska	199.366	26.474	93.928	1.723	77.241
Virovitičko-podravska županija	2.141	317	711	5	1.114

2. CEHOVSKI USTROJ U AKTIVNIM OBRTIMA - LIPANJ 2017.

CEH	REPUBLIKA HRVATSKA	VIROVITIČKO- PODRAVSKA ŽUPANIJA
Proizvodno zanatstvo	7.727	145
Uslužno zanatstvo	29.728	403
Ugostiteljstvo i turizam	12.437	128
Trgovina	9.903	185
Prijevoz osoba i stvari	7.561	69

Ribarstvo, hortikultura i poljodjelstvo	4.075	105
Frizeri, kozmetičari, njega tijela, fitnes	5.810	79
UKUPNO:	77.241	1.114

3. VLASNICI/ORTACI U AKTIVNIM OBRTIMA – LIPANJ 2017.

3.1. Zastupljenost po spolu

RH - VPŽ	UKUPNO	MUŠKI	ŽENE
Republika Hrvatska	79.139	767	359
Virovitičko-podravska županija	1.126	52.767	26.372

3.2. Zastupljenost prema starosnoj dobi

Godina	Republika Hrvatska	Virovitičko-podravska županija
do 24	1.432	19
25-34	12.586	186
35-44	24.906	382
45-54	22.911	340
55-64	15.064	185
65-74	1.750	13
ND/ispod 15 i više od 74)	491	1
UKUPNO:	79.139	1.126

4. ZAPOSLENI RADNICI I VLASNICI /ORTACI ZAPOSLENI KOD OBRTRNIKA – LIPANJ 2017.

RH - VPŽ	UKUPNO	RADNICI	VLASNICI/ORTACI
Republika Hrvatska	196.036	116.897	79.139
Virovitičko-podravska županija	3.584	2.458	1.126

5. KORISNICI MIROVINA S OSNOVA OBRTA – LIPANJ 2017.

RH - VPŽ	UKUPNO	STAROSNA	INVALIDSKA	OBITELJSKA
Republika Hrvatska	31.440	21.546	5.240	4.654
Virovitičko-podravska županija	455	267	111	77

V O NEKIM SOCIO-EKONOMSKIM POKAZATELJIMA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

U daljnjem se tekstu daju neki odabran podaci o socio ekonomskim obilježjima stanovništva županije prema aktualnim statističkim podacima.

a) ZDRAVSTVENO I MIROVINSKO OSIGURANJE

ZDRAVSTVENO OSIGURANJE	Korisnici	Napomena
Osiguranici evidentirani u HZZO u RH - 31.10.2017.	4.204.894	-
Osiguranici evidentirani u HZZO -VPŽ- 31.10.2017.	79.728	-
MIROVINSKO OSIGURANJE		
KORISNICI MIROVINA RH – 30. 09.2017.		
- ZOMO	1.140.023	Prosječna mirovina 2.317,17 kuna
- DVO	14.399	Prosječna mirovina 3.654,84 kuna
- ZOPHBDR	71.004	Prosječna mirovina 5.579,61 kuna
- HVO	6.803	Prosječna mirovina 2.933,67
U K U P N O :	1.232.229	
KORISNICI MIROVINA VPŽ- 30.09..2017.		
- ZOMO	17.408	Prosječna mirovina 2.030,02 kuna
- DVO	453	Prosječna mirovina 3.253,86 kuna
- ZOHBDR	1.923	Prosječna mirovina 5.041,53 kune
- HVO	44	Prosječna mirovina 3.040,23 kuna
U K U P N O :	19.828	
Korisnici doplatka na djecu u RH na dan 30.09.2017.		
- broj korisnika	151.416	
- broj djece	285.987	
- Prosječna mjesečna svota doplatka	373,60	
Korisnici doplatka na djecu u VPŽ na dan 30.09.2017.		
- Broj korisnika	4.766	
- broj djece	8.762	
- Prosječni mjesečni iznos doplatka	357,62	
OSIGURANICI U HZMO		
Ukupno u RH	1 514 241	
Radnici kod pravnih osoba	1.290.578	
Radnici kod fizičkih osoba	1.117.349	

Obrtnici	61204	
Poljoprivrednici	19537	
Samostalne profesionalne djelatnosti	20 146	
Osiguranici zaposleni u međ. org. u inozemstvu i hrvatski državljani zaposleni na teritoriju RH kod poslodavaca sa sjedištem u inozemstvu	11	
Produženo osiguranje	5 316	
Ukupno u VPZ	19.107	
Radnici kod pravnih osoba	15.344	
Radnici kod fizičkih osoba	2.551	
Obrtnici	824	
Poljoprivrednici	1.631	
Samostalne profesionalne djelatnosti	158	
Osiguranici zaposleni u međ. org. u inozemstvu i hrvatski državljani zaposleni na teritoriju RH kod poslodavaca sa sjedištem u inozemstvu	0	
Produženo osiguranje	72	

b) SOCIJALNA SKRB

SOCIJALNA SKRB U VIROVITIČKO-PODRAVSKOJ ŽUPANIJI - stanje na dan 31.12.2016.	Brojčani pokazatelj obuhvata - ukupno	CZSS Slatina	CZLS Virovitica	CZSS Pitomača	CZLS Orahovica
Korisnici zajamčene novčane naknade					
- ukupno naknada /samci i kućanstva/	1.723	803	581	133	206
- ukupno obuhvaćenih osoba	3.673	1.832	1.118	334	389
Naknada za osobne potrebe korisnika smještaja	300	145	100	14	41
Jednokratna naknada- ukupno u izvještajnog godini	1.239	593	378	192	76
Osobna invalidnina	585	187	255	61	82
Doplatak za njegu i pomoć	2.247	667	1.008	309	263
Status roditelja njegovatelja	100	34	48	-	18
Naknada do zaposlenja	38	9	27	-	2
Pomoć u kući- ukupno korisnika	255	100	133	12	10
Smještaj u udomiteljsku obitelj	241	96	105	11	29

c) NEZAPOSLENOST RUJAN 2017.

Izvor. Statističke informacije HZZ

1. Brojčani pokazatelji

Razdoblje	RH	VPŽ
Prosjek 2016.	241.860	8146
1/2017.	244 134	8123
2/2017.	238934	8096
3/2017.	224068	7634
4/2017.	204316	6937
5/2017.	180733	6200
6/2017.	169188	5807
7/2017.	170127	5880
8/2017.	171351	5926
9/2017.	168934	5701

Nezaposleni po školovanju –krajem rujna 2017.

Šk. sprema	RH	VPŽ
Ukupno	168 934	5701
Bez OŠ	11 242	412
OŠ	34 965	1 572
SŠ- tri godine	50.237	1 825
SŠ – četiri godina	47 286	1 494
Visoka škola, str. studij, I st. fakulteta	10 626	222
VSS	14 578	176

2. Nezaposleni po godinama života krajem rujna 2017.

Godine života	RH	VPŽ
Ukupno	168 934	5701
15-19	9777	345
20-24	16 818	649
25-29	17677	529
30-34	16 105	570
35-39	16 260	552
40-44	16.213	527
45-49	17158	559
50-54	20 610	745
55-59	24 097	806
60 i više	14 219	419

3. Korisnici novčane naknade

Razdoblje	RH	VPŽ
Prosjek 2016.	39.907	951
Rujan 2017.	27.623	653

KRATAK OSVRT NA NEKE PREZENTIRANE PODATKE

Virovitičko-podravska županija u općim i temeljnim pokazateljima RH participira sa oko 3,00% ,a jedino značajnije učešće imaju obradive površine ove županije koje se kreću na 6,33% u RH odnosno ukupna poljoprivredna površina županije koja obuhvaća 4,04% RH.

Broj od 188 naselja u Županiji predstavlja 2,78% ukupnih naselja u RH, a ukupan broj stanovnika Županije prema Popisu 2011. čini 1,98% svih stanovnika RH.

U odnosu na 2001.g. prema Popisu 2011. evidentiran je pad broj stanovnika od ukupno 8.553 osobe odnosno za 9,16%.

Gustoća stanovnika sa 46,21 st./1km² u 2001. smanjen je u 2011. na 41,92 st/1 km².

Također je smanjen i broj domaćinstava u 2011. u odnosu na 2001.g. za 1.956 tako da prema Popisu 2011. je u Županiji evidentirano 29.622 kućanstva.

Konstantno se evidentira negativna prirodni priraštaj, a vitalni indeks od 61,86 u VPŽ 2016.godine niži je od pokazatelja za RH gdje iznosi 72,83.

Sveukupni broj zaposlenih u poslovnim subjektima te obrtu i djelatnostima slobodnih profesija u VPŽ u 2016.godini prema 2015.godini veći je za 698 osoba.

Broj zaposlenih u gospodarskim subjektima VPŽ u 2016. u odnosu na 2015.g. veći je za 647 osoba.

Najviše zaposlenih u VPŽ u 2016.godini evidentirano je u prerađivačkoj industriji (26,47%), potom trgovinu (11,19% te poljoprivredi (8,21%).

U strukturi sveukupno zaposlenih osoba u VPŽ 80,47% zaposleno je u gospodarskim subjektima, a u obrtu i djelatnostima slobodnih profesija 19,53% svih zaposlenih.

U 2016.godini broj nezaposlenih osoba od 7.807 za 1.291 osobu je manji u odnosu na 2015.godinu. U strukturi nezaposlenih najzastupljenije su žene (55,3%), a promatrano na razini RH VPŽ jer druga po redu Županija po stopi nezaposlenosti (28,89%).

Kontinuitet u ostvarivanju pozitivnih rezultata poslovanja je pozitivan saldo vanjskotrgovinske bilance od 1993. do danas, te konstantan suficit vanjskotrgovinske razmjene

ZAKLJUČNE KONSTATACIJE O GOSPODARSKIM KRETANJIMA U VPŽ U 2016. GODINI PREMA IZVJEŠĆU FINE

2016. godini poduzetnici Virovitičko-podravske županije, obveznici poreza na dobit bez banaka, osiguravajućih društava i drugih financijskih institucija, uspješno su poslovali i ostvarili neto dobit u iznosu od 108,5 milijuna kuna, što je u odnosu na neto dobit od 32,9 milijuna kuna u 2015. godini povećanje od 229,2 %.

Najveći broj poduzetnika na području Virovitičko-podravske županije evidentan je u djelatnosti trgovine na veliko i malo, prerađivačke industrije, te poljoprivrede, šumarstva i ribarstva. Poduzetnici iz prerađivačke industrije zapošljavaju najveći broj zaposlenika, njih 3910 što je 49,5% od ukupno zaposlenih u Virovitičko-podravskoj županiji. Na drugom mjestu po broju zaposlenih u Virovitičko-podravskoj županiji nalaze se poduzetnici iz djelatnosti trgovine na veliko i malo (896 zaposlenih ili

11,3 %) a na trećem mjestu su poduzetnici poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (895 zaposlenih). U 2016. godini u Virovitičko-podravskoj županiji zabilježen je rast broja zaposlenih od 6,1 %.

Financijski rezultati poslovanja poduzetnika Virovitičko-podravske županije prema područjima djelatnosti pokazuju značajnu ulogu poduzetnika prerađivačke industrije, trgovine na veliko i na malo, građevinarstva, poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, te djelatnosti stručnih, znanstvenih i tehničkih djelatnosti. Najveću neto dobit ostvarili su poduzetnici iz djelatnosti prerađivačke industrije (40,6 milijuna kuna).

Promatrajući uspješnost poslovanja poduzetnika Virovitičko-podravske županije prema oblicima vlasništva, poduzetnici svih oblika vlasništva (državnog, privatnog, zadružnog i mješovitog) ostvarili su neto dobit. Značajnu ulogu u ostvarivanju ukupnih rezultata poslovanja imali su poduzetnici privatnog vlasništva.

Dobit razdoblja ostvarilo je 697 poduzetnika, dok je gubitak razdoblja iskazan kod 303 poduzetnika, a konačan rezultat na razini županije je neto dobit u iznosu 108,5 milijuna kuna.

Samo jedan veliki poduzetnik, TVIN d.o.o., je poslovao u Virovitičko-podravskoj županiji u 2016. godini. Imao je značajnu ulogu u ostvarivanju ukupnih rezultata poslovanja.

Promatrajući podatke prema veličinama, mikro, mali i srednji poduzetnici ostvarili su neto dobit, a veliki poduzetnik je iskazao neto gubitak koji je u odnosu na 2015. godinu smanjen za 76 %.

Promatramo li izvedene financijske pokazatelje uspješnosti poslovanja u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu, može se zaključiti da je za poduzetnike Virovitičko-podravske županije 2016. godina bila uspješnija od prethodne 2015. godine. Povećana je produktivnosti rada po zaposlenom (izračun prema ukupnom i poslovnim prihodima), kao i ekonomičnost, rentabilnost prometa, rentabilnost ukupne imovine te rentabilnost vlastitog kapitala.

KLASA: 302-01/17-01/02

URBROJ: 2189/1-03/03-17-1

Virovitica, 11.prosinca 2017.

PRIVREMENI PROČELNIK

Dario Ripli, dipl.ing.

Dario Ripli

DODATAK 1: Ocjenjivanje i razvrstavanje županija prema razvijenosti – 2013.godina

Ocjenjivanje i razvrstavanje županija prema razvijenosti

ime županije	Vrijednosti osnovnih pokazatelja					Vrijednosti standardiziranih pokazatelja u odnosu na nacionalni prosjek					Indeks razvijenosti i skupine	
	Prosječni dohodak per capita	Prosječni izvorni prihodi per capita	Prosječna stopa nezaposlenosti	Kretanje stanovništva	Udio obrazovanog stanovništva u stanovništvu 16- 65 godina	Prosječni dohodak per capita	Prosječni izvorni prihodi per capita	Prosječna stopa nezaposlenosti	Kretanje stanovništva	Udio obrazovanog stanovništva u stanovništvu 16- 65 godina		
	2010.-2012.	2010.-2012.	2010.-2012.	2010.-2001.	2011.	2010.-2012.	2010.-2012.	2010.-2012.	2010.-2001.	2011.		
Virovitičko-podravska	19.600	1.589	25,9%	92,2	63,31%	1.56%	11,93%	0,00%	17,17%	5,36%	5,56%	<75%
Brodsko-posavska	19.455	1.381	25,6%	96,7	69,75%	0,00%	0,70%	2,71%	69,14%	47,64%	18,43%	<75%
Vukovarsko-srijemska	20.368	1.441	25,4%	95,1	69,31%	9,81%	3,76%	4,87%	50,30%	44,68%	18,73%	<75%
Bjelovarsko-bilogorska	21.687	1.689	23,0%	92,4	65,52%	23,99%	16,55%	29,47%	19,91%	19,87%	23,29%	<75%
Požesko-slavonska	20.760	1.368	19,5%	93,9	67,92%	14,02%	0,00%	64,66%	37,06%	35,63%	33,81%	<75%
Sisačko-moslavačka	25.429	2.336	24,1%	90,8	72,31%	64,20%	49,83%	17,81%	1,14%	64,39%	38,70%	<75%
Osječko-baranjska	24.508	2.111	23,4%	95,9	73,08%	54,30%	39,27%	24,71%	59,46%	69,46%	46,07%	<75%
Karlovačka	26.633	2.167	20,1%	91,6	74,26%	77,15%	41,14%	59,09%	10,53%	77,17%	56,34%	<75%
Koprivničko-križevačka	22.887	2.680	15,4%	95,3	62,49%	36,89%	66,01%	106,88%	53,32%	0,00%	59,19%	<75%
Ličko-señjska	24.731	2.702	16,3%	90,7	73,73%	56,70%	68,69%	97,59%	0,00%	73,73%	64,82%	<75%
Međimurska	22.080	1.725	14,0%	99,6	71,20%	28,21%	18,37%	120,22%	101,40%	57,10%	69,65%	<75%
Krapinsko-zagorska	25.432	1.772	12,9%	95,0	69,67%	64,24%	20,81%	131,76%	49,80%	47,05%	73,24%	<75%
Šibensko-kninska	24.562	2.623	17,3%	99,5	78,96%	54,89%	64,64%	87,34%	100,72%	108,00%	80,93%	75-100%
Varaždinska	25.799	2.079	12,5%	97,2	74,46%	68,18%	36,59%	136,20%	74,47%	78,52%	85,34%	75-100%
Špilitsko-dalmatinska	26.019	3.090	19,5%	104,2	83,09%	70,54%	88,67%	64,80%	154,04%	135,13%	93,75%	75-100%
Zadarska	24.163	3.174	15,1%	109,1	77,97%	50,60%	93,00%	109,58%	211,23%	101,52%	106,39%	100-125%
Dubrovačko-neretvanska	27.746	3.499	13,3%	104,0	83,74%	89,11%	109,70%	127,80%	152,47%	139,34%	120,84%	100-125%
Zagrebačka	29.558	2.826	11,2%	106,5	76,82%	108,59%	75,08%	148,76%	180,66%	93,98%	124,23%	100-125%
Primorsko-goranska	32.813	4.757	12,7%	99,3	84,97%	143,57%	174,46%	134,29%	98,24%	147,45%	139,21%	>125%
Istarska	31.997	4.884	7,8%	104,1	80,78%	134,80%	181,01%	183,15%	153,41%	119,98%	156,80%	>125%
Grad Zagreb	42.175	5.997	10,6%	101,9	86,93%	244,20%	238,28%	154,81%	127,78%	160,27%	186,44%	>125%
Republika Hrvatska	28.759	3.310	16,0%	99,4	77,7%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	
max	42.175	5.997	25,9%	109	86,9%							
min	19.455	1.368	7,8%	91	62,5%							

Potpomognuta područja

KORIŠTENI IZVORI:

1. KARAKTERISTIKE GOSPODARSTVA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE U 2016.GODINI – izdanje HGK ŽK Virovitica
2. ŽUPANIJE – RAZVOJNA RAZNOLKOST I GOSPODARSKI POTENCIJALI - izdanje HGK
3. DEMOGRAFSKI SCENARIJ I MIGRACIJE – izdanje Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu- Katedra za demografiju
4. HGK INDEKS GOSPODARSKE SNAGE – izdanje HGK Zagreb
5. BDP I GOSPODARSKA SNAGA ŽUPANIJA -izdanje HGK Zagreb
6. OBRTNišTVU U BROJAKAMA 2016. – izdanje HOK
7. STRATEGIJA REGIONALNOG RAZVOJA REPUBLIKE HRVATSKE – NN RH br.
8. Statističke informacije Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje
9. Statističke informacije Državnog zavoda za statistiku
10. Mjesečni statistički bilten Hrvatskog zavoda za zapošljavanje